

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejeman:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5.50
na mesec 2—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 34.

Inače vsak dan svojo izvedbo oddaje in praznično.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posrednica št. 10 velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Naredna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6.50	četrt leta 6.50
na mesec 2.30	na mesec 2.30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Someščanje! Volilci!

Ošabna klerikalna večina računa, da kar naenkrat tudi čez belo Ljubljano leže črna tema. Toda zmotila se je! Prezrla je, da še stojite na braniku Vi, zavedni meščanje ljubljanski, ki nikakor ne boste dopustili, da bi Ljubljana, to ognjišče našega narodnega gibanja, izgubila svoj narodni in napredni značaj.

Someščanje! Zopet stojimo pred dopolnilnimi volitvami za občinski svet. Ne dajte se motiti po baharijah in praznih obljubah klerikalne stranke! Stopite mnogoštevilno na volišče ter oddajte svoje glasove narodno-naprednim kandidatom, ki so sposobni voditi upravo našega mesta in so to — razen enega — z dosežanjem svojim sodelovanjem v občinskem svetu že sijajno dokazali.

Nemci nas zavidajo, da je vzrastla moderna Ljubljana, ki je lepša, kot so njihova velika provincijalna mesta; Slovenci pa, ki se še količkaj zavedajo svoje narodnosti, vsi brez izjeme s ponosom gledajo na svojo stolico. Posebno ponosni ste na to lahko Vi, someščanje; saj so možje, katerim zaupate že leta mestno gospodarstvo, **Vaši izvoljenci, današnja Ljubljana je prizadevanje Vaše stranke, delo Vaših mož.**

Napredni volilci so doslej odločali o usodi bele Ljubljane. Tako bodi tudi v bodoče!

Naši kandidati so:

V III. volilnem razredu, ki voli dne 18. aprila:

Josip Kozak,

hišni posestnik in mesarski mojster.

Fran Mally,

tvorničar in hišni posestnik.

Pavel Kobler,

c. kr. nadinžener tobačne tovarne.

V II. volilnem razredu, ki voli dne 20. aprila:

Ivan Hribar,

ravnatelj banke „Slavije“ in hišni posestnik.

dr. Danilo Majaron,

odvetnik.

Karel Sajovic,

kontrolor južne železnice.

dr. Ivan Tavčar,

odvetnik in hišni posestnik.

V I. volilnem razredu, ki voli dne 22. aprila:

Josip Lenče,

hišni posestnik in veletržec.

Ilija Predovič,

hišni posestnik in veletržec.

dr. Karel Triller,

odvetnik in hišni posestnik.

Ubald pl. Trnkóczy,

lekarnar, hišni posestnik in predsednik Mestne hranilnice.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1910.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

LISTEK.

Lažnjivost in fantazija.

Ni je na svetu ljubeznivejše stvari, nego je otroška fantazija. Pedagogi jo ponavadi imenujejo lažnjivost. Ali mi drugi, ki brez motenja ljubimo v otrocih ogledalo svoje lastne mladosti, mi se veselimo svobodnega, prešernega poleta nedolžnih duš, ne se oskrunjenih od puste laži tega pustega življenja. —

Zadnjič sem se bil zamudil v prijazni hiši na hribu, pa se mi ni hotelo ponoči v mesto. Sedeli smo krog ognjišča in smo si pripovedovali zgodbe, večinoma temne in strahotne, kakor je šega ob takih samotnih večerih in v samotnih krajih. Petleten, zlatolas kodravec je slonel na kolenih svoje matere, gospe Nine. Pripovedoval sem, kaj da sem doživel pred nekaj leti na Dunaju: Nedelja je bila. Pred kosilom sem se napotil v kavarno, da bi pregledal jutranje časopise. Ob tisti uri je bilo, ko so dopoldanske maše že skoraj pri kraju. Ko pridem mimo velike farne cerkve v predmestju, začutim nenadoma, da me je dvoje nevidnih ledenih rok potisnilo ob zid; mraz mi je šel počasi in težko od glave do nog, geniti nisem mogel niti s prstom. Videl pa sem to-le:

V monumentalnem glavnem vходу nad strmimi stopnjicami so bila odprta le ozka, nizka vrata, bolj špranji podobna nego durim. Skozi tisto špranjo je planil najprej en sam človek, goliglav, kuštrav, obraz sivkasto blede, oči steklene. Dvakrat se je skočil po stopnjicah, dvakrat se je prevrnil, nato pa je izginil v divjem begu.

»Obseden je!« je zviknila ženska v moji bližini ter je kričala pobegnili v drugo stran.

Nato pa se je prikazalo nekaj nečloveškega mojim očem. Med ozkimi durmi se je gnetla, prerivala, suvala, teptala gruča teles in ni mogla dalje. Razložil sem vse oblike — nič človeškega ni bilo več na njih, vse priučene čednosti so padle na tla kakor lažnjiva maska in ostala je gola žival. Iz cerkve se je glasil besen, blazen, tisočglasen krik; tisti med durmi pa so tiščali pene ter se molče dušili, davili, z živalsko močjo potiskali drug drugega ob zid in k tlom.

Mahoma se je klopčič razpletel ter se prevalil po stopnjicah. Telo na telesu, prazniške obleke raztrgane in povaljane, lica krvava; moški, ženske, otroci. Kriste moj, saj niso bili več otroci — kepe krvavih cunj so bile, v prah poteptane od stoterih neusmiljenih nog. To se je valilo neprestano, prevračalo se, kotlilo se po stopnjicah, gnetlo se, vstajalo in padalo — neprestano.

Pomoči ni bilo. Kakor jaz, tako so gledali tudi drugi: topi, okameneli od groze. En sam stražnik je planil v gnečo; kmalu je bil krvav in na tleh.

Koliko časa se je vršila vsa ta strahota, ne vem. Zdelo se mi je, da uro in dalj, kasneje pa so pravili, da je bilo komaj deset minut. Zadušenih in poteptanih je bilo nekaj otrok in žensk, ranjencev pa je bilo toliko, da so jih bile polne vse bližnje kavarne, ki so se takoj spremenile v bolnišnice.

In vse to se je zgodilo le zategadelj, ker je bila neka histerična ženska sredi cerkve zviknila. Kaj da je bila zviknila, niso mogli doznati.

Ko sem nehal pripovedovati, se je zlatolasi kodravec še tesneje oklenil kolen svoje matere, gospe Nine.

»Mama... ali še veš? Ko smo bili v Trstu... sem šel po cesti... tam mimo cerkve, saj veš... Pa je skočila ženska skozi tista vrata...«

Govoril je počasi, nekako sunkoma; vse je kazalo, da misli po svoje in v čisto novi obliki pripovedovati tisto strahotno zgodbo, ki sem jo bil pravkar jaz povedal.

Mati se je čudom začudila ter ga je prekinila.

»Kedaj pa si bil v Trstu?«

Molče se je okrenil; morda je bil užaljen.

»Ali si videl morje?« sem ga

vprašal jaz. Pogledal me je z upljivimi očmi ter je premišljeval.

»Morje? Videl sem ga... Ampak mostu ni bilo nič tam, pa sem kar čez skočil!«

»Čez morje?«

»Čez morje sem skočil...«

V tistih svetlomodrih, žarečih, čistih očeh ni bilo sence lažnjivosti, niti ne otroške porednosti. Resnično in trdno je veroval, da je bil v Trstu, da je videl morje ter da je vsled pomanjkanja mostu čez morje skočil, ker je pač moral na ono stran...

Tudi mi, ki nas je življenje že napravilo bolne in puste, tudi mi smo bili v deveti deželi! Zlatolasi otrok je videl Trst in morje z očmi svoje mlade duše; mi pa smo to daljno deželo krstili za umetnost, za neutolažljivo hrepenenje po večni, zadnji lepoti...

Kodravec ti zlatolasi! Bog ti bodi milosten in naj te nikar ne napravi bolne in puste, tudi mi smo bili v deveti deželi! Zlatolasi otrok je videl Trst in morje z očmi svoje mlade duše; mi pa smo to daljno deželo krstili za umetnost, za neutolažljivo hrepenenje po večni, zadnji lepoti...

J. C.

Sestri.

Ljubljanska povest; spisal K. Modic. (Konec.)

Olga je resnično tako mislila, toda Angela ji ni verjela, kajti bila je mnenja, da bi mogla prenesti ce-

lo najhuje zaničevanje, samo če bi smela Trdino ljubiti, samo če bi bil njen.

V svoji nezaupnosti je naposled začela celo vohuniti in prisluškovati. Kadar je bila Olga v Trdinovi sobi, je Angela stala za vratmi in prisluškovala. A nikdar ni ničesar videla in slišala, kar bi se ji moglo zdeti sumljivo. Trdina in Olga sta govorila in občevala prijateljski, prijazno sicer a nikoli ni nobena stvarica pokazala, da bi se med njima pletlo kaj drugega.

Vzlic temu pa je bila Angela prepričana, da se Olga in Trdina ljubita.

»Nikoli ne govori nobene besede o ljubezni z njo«, je ugibala Angela, toda vsaka beseda, ki jo izpregovori, vsak njegov pogled, vsaka njegova gesta kaže, da jo ljubi. Olga je otrok. Še sama ne ve, kaj zanj čuti, srečna je, da ga vidi in da ga more poslušati. Omamil jo je s svojim glasom, polet njegovih misli in čuvstev jo opijanja. Časih govori o najbolj vsakdanjih rečeh, a ona ne posluša njegovih besed, samo njegov glas; časih sploh nič ne govori, a če jo pogleda, jo ogenj njegovih oči kar omoti. Ta mož ni niti lep, niti zabaven, a vendar je kakor svetla svezda med drugimi moškimi. Naj razprostre roke proti katerikoli, vsaka bi se vrisakaje stisnila k njemu in za en poljub njegovih ustnih vso življeno.

Regnica o škofovem milijonskem posojilu.

Četrtnova seja poslanke zbornice ni bila bogoslovski, kako znanja, no, za nas je zanimiva in znamenita zategadelj, ker se je v tej seji natočilo čistega vina v rekli bi beleslovnem milijonskem posojilu ljubljanskega škofa Antona Bonaventura.

V našem listu smo že opetovano govorili o tem posojilu, a dasi smo vest imeli iz dokaj zanesljivega vira, vendar ji prvotno nismo mogli prav verjeti, zato smo jo prvotno za beležili tudi zgolj hipotetično ter zahtevali o vesti pojasnila od prizadele faktorjev.

Šele ko je škof na vsa naša drezanja molčal in ko je ostalo tudi nemo sicer prav zgovorno klerikalno časopisje, se je naš sum vedno bolj zgoščeval. Dokler se ni popolnoma zgostil v absolutno gotovost, da je škof Anton Bonaventura res imel pregrešno razmerje z vlado in da je za te ljubzenske urice dobil kraljevsko plačilo v polmilijonskem malodane brezobremnem posojilu.

Pravimo, da se je naše domnevanje zgostilo v gotovost, vendar pa dokazov za to sicer z dovolj tehtnimi indicijami podprto domnevanje nismo imeli.

Za to smo socialnodemokratskemu poslancu dr. Ellenbogmu prav hvaležni, da je v parlamentu ob ugodni priliki spregovoril o odloženem posojilu, ki ga je država dovolila škofu Jegliču, ter s svojim razkritjem finančnega ministra viteza Bilinskega prisilil, da je pokazal pravo barvo to se pravi, da je točno in jasno povedal, od kod je škof Jeglič dobil pol milijona.

Finančni minister je izjavil, da škof Jeglič, kolikor on službeno ve, ni dobil niti vinarja, a takoj na to je ureje činčino pripomnil, da je škof dobil denar iz vsakega zaklada, s katerim ima baje vlada pravico razpolagati.

Nam je čisto vseeno, ali se je dalo škofu posojilo iz te ali one vreče, iz tega ali onega zaklada, za nas je glavno to, da se je to posojilo dovolilo iz državnih sredstev, povsem postransko pa to, ali je bil posojilo dajalec Peter ali Pavel, finančni minister ali naučni minister grof Stürgkh, v čigar področje baje spada verski zaklad.

Država je torej dovolila škofu Jegliču posojilo v znesku polmilijona kron proti 1% obrestim!

Čuden slučaj to, da je prišla popolna gotovost o denarni transakciji med škofom in vlado na dan prav v istem času, ko je nemška »Kranjska hranišnica« oficijalno razglasila, da je izročila škofu 25.000 kron za orglje v šenkavski cerkvi.

Morali bi biti slepi, ako bi ne videli v teh dveh dogodkih prav ozke organe?

Nemci in vlada so škofu Antonu Bonaventuri hvaležni, zakaj, že sani vedo, zato ga obišljejo, ker vedo, da hlepi in kopni po denarju kakor žejen jelen po hladni studenčnici.

In ne moremo si kaj, da bi odkrito ne izpovedali, da so ti tisočaki močno podobni tistim tridesetim biblijskim srebrnikom. Zdi se nam celo, da so ti srebrniki, kako bi rekli... malo rdeči, omadeževani.

Toda to je morda samo naše domnevanje, nič kakor domnevanje.

Potekli so meseci. V vročih dnevih, ko je listje že začelo rumeneti pod žgočimi solničnimi žarki, je Trdina praznil omare in miznice svojega stanovanja in se pripravljala za odhod. Premesčen je bil na deželo. — V hiši je vladala žalost.

Popoldan pred odhodom je prišel Trdina domov, samo da se še poslovi od Olge in od Angele. Prišel je zgodaj in našel je Olgo samo. Ležala je z razmršenimi lasmi in objokani oči na zofi. Ko se je Trdina prikazal na pragu, je skočila z zofe in trenotek pozneje so ga objemale njene roke in ga poljubljale njene vroče ustne.

Intedaj se je zgodilo, na kar nista nikdar mislila, kar pa je Angela vedela, da se gotovo zgodi.

Cez nekaj tednov je Olga razodela Angeli, kaj se je zgodilo.

»Trdina je poštenjak«, je dejala Angela »ne bo se branil vzeti te za ženo.«

»Ne vzamem ga, za ves svet ga ne vzamem«, je odgovorila Olga. »Baje sramoto in zaničevanje vsega sveta — samo tega ne, da bi bila njegova žena, on pa bi se čutil nesrečnega.«

In ni ga hotela vzeti, tudi je pisal, da je pripravljen na to.

Od tistega dne sta se sestre ogibali vseh ljudi in dolge ure, cele dni in noči sta presedeli v svoji sobi pri zaklenjenih vratih ter se posvetovali in ugrinjavali, kaj bi bilo storiti.

Pred hišo so delali različni častilci svoje običajne promenade in zdihovali, da se Olga ni več prikaza-

Zgodovinsko pismo škofa Jegliča v septembrskih dneh grofa Barba, hvalospev »Kranjski hranišnici« v »Domoljubcu« ali ni vse to v neki kavzalni svesi s gotovimi darili in posojili?

In če uvažujemo še škofovo postopanje v neki drugi stvari, o kateri sedaj še molčimo, potem nam mora biti vse, vse jasno!

Ce vse to preudarimo, pridemo do zaključka, da še ni nihče, prav nihče v slovenskem javnem življenju igral tako nad vse žalostne, klavne in sramotne vloge, kakor škof Anton Bonaventura Jeglič!

Nikdar nismo imeli o Jegliču posebno visokega mnenja, vendar pa si nismo nikdar mislili, da bi kdaj mogel zagrešiti kaj takega, da bi mu morali vtisniti na čelo sramotni pečat narodnega izdajice.

Žal, doživeli smo tudi to!

Stroga je naša sodba o Jegliču, toda prepričani smo, da bo to našo sodbo potrdil tudi najpravičnejši sodnik — zgodovina!

Manif stačni želez shod v Kostanjevici za prago iz Brežic čez Krško dolino v Novo mesto.

Uradni list »Laibacher Zeitung« je z dne 7. marca t. l. št. 53 priobčil naslednjo vest:

»C. kr. železniško ministrstvo je izdalo dovoljenje za tehnično pred dela odvetniku dr. Iv. Benkoviču v Brežicah, notarju in županu dr. Jos. Barletu v Kozjem, županu in trgovcu Jos. Ogorevcu v Novem mestu, in veleposestniku dr. Jan. Hočevarju v Krškem za lokalno železnico od katere najpravičnejše točke ragaške lokalne železnice poleg železniške postaje Mestnje, skozi Podčetrtek, Kozje, Podstredje, St. Peter in Globoko k postaji juž. žel. v Brežicah in od tukaj čez Mrtvice, Sv. Jakob, Stranje, Belo cerkev, Bučno vas do postaje Novo mesto na dolenski železnici v smislu predpisa za dobo enega leta.« Ko se je o tej predkoncesiji izvedelo po Krški dolini, polastilo se je ljudstva veliko razburjenje. Ljudje se so namreč domnevali, da se namestava iz želez. zveze Brežice - Novo mesto izločiti celo Krško dolino t. j. ves Kostanjevski sodni okraj in obično Cerklje. Iz uradnega poročila je bilo razvidno, da so se izpustile pri zaprositvi predkoncesije najvažnejše obične kakor: Čatež, Krška vas, Cerklje, Sv. Križ, Kostanjevica in St. Jernej. Vsi deli tega so župani omenjenih občin naznanili načelniku lokalnega žel. odbora v Krškem, g. državnemu poslancu dr. Janku Hočevarju svoj izstop iz tega odbora.

Da se pa cela stvar pojasni, sklicali so župani za nedeljo javen ljudski shod v Kostanjevici, na katerega so povabili g. pl. Šukljeta, dr. Hočevarja, poslance Dularja in Višničarja ter domačina in sorojaka dr. Oražna. Deželni glavar in poslanec Dular nista prišla na shod in svoje odsotnosti tudi ne opravičila. Na shod pa sta prišla drž. posl. dr. Hočevar in dež. posl. dr. Oražen.

Dasiravno je deževalo, zbralo se je vendar na tem važnem shodu do 500 mož iz cele Krške doline. Shodu predsedoval je šentjernejski župan g. Novoselec, podpredsednikom pa sta bila izbrana g. Sever iz Kostanjevici in g. Dolinar iz Vel. Doline.

la na oknu in da je ni več v mraku na hišnih vratih ter se jezili na mladega sina bogatega trgovca, ki je bil najvestnejši med njimi in katerega so imeli na sumu, da jih je vse izpodrinil.

Ta Trgovčev sin je bil dobra duša, nekoliko ponosen na denar svojega očeta in tudi nekoliko omejen, a imel je Olgo resnično rad in ker ni imel prilike, da bi se z njo seznanil, ji je nekega dne pismo razodel svojo ljubezen in jo po vseh pravilih in predpisih zasnuvil.

Tisti dan in naslednjo noč sta Angela in Olga posvetili samo razmišljanju o tej ponudbi. Olga jo je hotela odkloniti, Angela pa ji je prigovarjala, naj tega ne stori. Z zgovornostjo, ki ji sicer ni bila lastna, je Angela dokovedovala svoji sestri, da zaradi trenutka spozabljenja ne sme žrtvovati vsega življenja, vse bodočnosti in znala je svojo misel tako dobro podpreti, da je naposled Olgo vendar prepovabila. Dosegla je to pač tudi vsled tega, ker je imela Olga trgovčevega sina res rada.

»Njegova osebnost me je optjanila« je govorila Olga o Trdini. Kadar ga nisem videla in slišala, mi ni bilo nič zanj, a čim je bil pri meni, me je imel popolnoma v oblasti in sem bila brez volje in brez predvarka.

Angela je samo tiho prikimovala; vedela je iz lastne skušnje, da je Olga govorila resnico.

Trgovčev sin je dobil pismo obvestilo, da se Olga o njegovi snubitvi še ne more izreči, a da dobi do-

Dr. Hočevar izpovedal se je, da je sestavljal in vložil prošnjo za to predkoncesijo dr. Benkoviču sam, ne da bi se bil s njim poprijel kaj dogovoril; raditega izpovedi so bili v prošnji najobljudejši kraji Krške doline. Nadalje je pripovedoval, da baje taka predkoncesija nima nobenega pomena in nobenega vpliva na kasnejšo pravo, istinito progno. Njemu je žal, da so se izpustile v predkoncesiji najvažnejše obične Krške doline, in da bode vse storil, da pojde praga čez omenjene kraje. Pozival je župane, da naj vstopijo zopet nazaj v lokalni krški žel. odbor, kjer bodo lahko zastopali vse svoje želje in zahteve. Pripovedoval je, da so državne blagajne prazne, in da bode treba radi tega še mnogo truda in korakov, predno se doseže zaželjena praga. G. dr. Hočevarja prepričali so lahko različni ogorčeni medklci in večkratni izbruhi ljudske nevolje, da so prebivalci Krške doline siti samih obljub, ter da zahtevajo od svojega drž. posl. energičnega nastopa za njihove gospodarske interese.

Dr. Oražen, iskreno pozdravljen od zborovalcev, izrazil je najprvo svoje začudenje nad tem, da je dr. Benkovič brez vednosti dr. Hočevarja sestavljal prošnjo za predkoncesijo in ne da bi se praj posvetoval s pooblaščenimi zastopniki. Še bolj čudno se mu pa zdi, da se je upal dr. Benkovič podpisati na prošnjo brez dovoljenja tudi ime dr. Hočevarja. Na to je popolnoma stvarno govoril o gospodarskem pomenu in pa o tehniških težavah praga, katere bi neljalo čez Mrtvice, Sv. Jakob, Stranje in Bučno vas v Novo mesto, ter s številskimi dokazali, da ne bi imela takaka praga nikakega gospodarskega pomena in bi bila železnica le pasivno podjetje. Nasprotno bi pa bila velikega gospodarskega pomena železnica, katere bi šla iz Brežic čez Krško vas, Cerklje, Sv. Križ, Kostanjevico in Sv. Jernej proti Novemu mestu. Te občine so pač najobljudejše, ker štejejo najmanjše 2500—3000 prebivalcev, večje pa od 5000—6000 prebivalcev. Kjer je več prebivalcev, tam se tudi več konsumira in železnica bi imela dovolj posla z uvažanjem različnega blaga. Na tej pragi bi se pa tudi lahko mnogo izvažalo posebno vina, lesa, govedi, svinj, konj in deloma tudi žita. Na ta način bi ljudstvo svoje pridelke lažje in boljše spečavalo v svet. Tudi tehniške težave ne bi bile pri tej pragi velike, ker bi tekla večinoma po ravnini, kjer je v izobilju lesa, peska in kamena. Prazne državne blagajne ga ne plašijo, ker država bo že našla pota, da jih zopet napolni z ljudskimi žulji. Ako pobira država od ljudi vedno nove davke, naj s tem denarjem tudi naredi kaj koristnega za ljudstvo. Skrajni čas je že, da se država pobrine za Krško dolino in izpelje železnico po nji, katere si prebivalstvo tako iskreno želi. Nasvetuje, da naj župani Krške doline vstopijo zopet v krški lokalni železniški odbor, kjer naj na to delujejo, da se njega delovanje zjednači z delovanjem brežiškega lokalnega železniškega odbora. H koncu pozivlja še državnega poslanca dr. Hočevarja v imenu svojih sorojakov, da naj z vsemi močmi deluje za izvršitev praga Brežice - Krška dolina - Novo mesto. Govoru sledilo je burno odobravanje.

Na to so bile z navdušenjem sprejete še sledeče resolucije, za katore je glasoval tudi g. dr. J. Hočevar.

ločni odgovor, kadar se sestri vrne iz Opatije, kamor da morata iti za dlje časa zaradi Angeline bolehnosti.

Sestri sta odptovalni in v samotni ulici je zavladala tihoča. Izostali so vsi, ki so delali prej Olgi promenade pod oknom in zopet se je v ulici le redkokdaj prikazal kak tuj človek.

Trgovčev sin je bil Angelo in Olgo spremljal na kolodvor. Prijazen pogled s katerim mu je Olga stisnila roko pri slovesu mu je dal gotovost, da sme upati in srečen je bil, da ima tako lepo nevesto. Dopisoval si je z Olgo redno in vsako njeno pismo mu je razodevalo, da ga čakajo srečni dnovi.

Minoli so meseci. Tedaj pa je začela postrežnica in začasna oskrbnica Angeline hiše begati po samotni ulici in ženske so stikale glave in se čudile in strmele in ne bi bile verjele, da ni bilo vse črno na belem zapisano.

»Kdo bi bil kaj takega mislil! Pa Angela! Če bi se bilo to primerilo Olgi, bi že nič ne rekli! Pa Angeli, ki je bila vedno tako resna in tako spodobna in ki bi bila vendar še lahko pametna. Koliko je pa že stara? Trideset let? Ne, osemindvajset! Kaj še, vsaj petintrideset. In s petintridesetimi leti nesakonskega otroka.«

Tako in enako so modrovala ženske po vseh vajah in od hiše do hiše je šla vest: Angela je sama pisala, da je v Opatiji povila otroka. In za to vestjo je stara postrežnica ježno hodila od hiše do hiše in od kuhinje do kuhinje in se ljutila: Naj

I. »Na shodu dne 10. aprila 1910 zbrani zastopniki občin Čatež, Vel. Dolina, Cerklje, Sv. Križ, Kostanjevica in Sv. Jernej, pozivljajo svojega drž. posl. g. dr. Jan. Hočevarja, da prekliče skupno s sointeresi pri c. kr. železniškem ministstvu s dne 16. februarja 1910 dovoljeno jim predkoncesijo za priprave graditve žel. proge od štajerske meje na Mrtvice, Sv. Jakob, Stranje, Bučno vas, Novo mesto.«

II. »Podpisani oficijelni zastopniki občin: Čatež, Vel. Dolina, Cerklje, Sv. Križ, Kostanjevica in Sv. Jernej pozivljajo vsled soglasnega sklepa ljudskega shoda v Kostanjevici z dne 10. aprila 1910 slavni dež. žel. odbor, da skuša spraviti v soglasje delovanje brežiškega in krškega lokalnega žel. odbora glede predpriprav za graditve železnice Brežice, čez Krško dolino v Novo mesto.«

Nato se je predsednik zahvalil vsem navzočim za obilno udeležbo in zaključil ta res pomembni ljudski shod.

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokač.

V.

Razžaljenje Veličanstva in članov cesarske hiše.

Razžaljenje Veličanstva zagreši po načrtu oni, ki cesarja javno ali v namenu, da bi nahujskal k zaničevanju zoper njegovo osebo, žali ali psuje, ali kdor proti cesarju izvrši kakoj dejansko žalitev ali z njo samo grozi. Vsaka taka žalitev ali psovanje se pa kaznuje vedno strožje, če se je zgodila v pričo cesarja.

Kdor pa se kaj sličnega okrivi nasproti članu cesarske hiše, se kaznuje radi razžaljenja člana cesarske hiše, če tudi nekoliko milejše kot pri razžaljenju Veličanstva. Kaznjiv pa ni samo oni, ki zagreši kako žalitev ali psovanje proti živim članom cesarske hiše, temveč tudi oni, ki kaj takega zagreši proti umrlim članom. Vendar je pa kaznjivost poslednjega dejanja vsaj časovno omejena, ker se po preteku 30 let po smrti razžaljenega člana cesarske hiše razžalica ne sme več preganjati.

Kakor se mora raz monarhično stališče brez ugovora odobravati, da jemlje načrt osebo cesarjevo pod posebno zaščito in da ustanavlja glede žalitve izjeme ravno z ozirom na njegovo visoko mesto, vendar se na drugi strani ne more z isto vne- mo zagovarjati enakega izjemnega stališča vseh članov cesarske hiše. Umljiva bi bila taka izjema pač za cesarico, ker na njo odpada v prvi vrsti odsev vladarskega sijaja in moči. Ako se torej raz monarhični princip lahko upravičeno zagovarja izjemno stališče cesarja in cesarice, ne more se pa tega z istimi prepričevalnimi razlogi storiti za vse člane cesarske hiše, posebno če se pomisli, da najdemo člane cesarske hiše tudi v raznih takih službah, posebno vojaških, ki po svojem bistvu in značaju ne dopuščajo nobenih izjem v pravicah in dolžnostih. Ker se pa tudi med pravnimi učenjaki ostro pobijajo vse take izjeme, in ker je tudi v Avstriji močna ta struja med učenjaki, nas je nekoliko presenetilo, ko smo našli v načrtu to izjemno dolo-

sem rekla prvi dan, ko je prišel v hišo, da je babjek, pa me gospodična ni hotela poslušati.

Tudi Olgin ženin je izvedel kaka nesreča se je primerila bodoči sva- kinji, a ko je šel na kolodvor čakati Olgo je sklenil, da se bo delal, kakor bi ničesar ne vedel.

»Kako ste lepa in razcvetela« je z občudujočimi pogledi rekel Olgi, ko sta šla s kolodvora. »Kakor kaka mlada gosla izgledate.«

Olga je prebledela in plaho je pogledala trgovčevemu sinu v obraz. Težko ji je bilo pri srcu. Kako se je branila privoliti v to prevaro, a kako vztrajno ji je Angela prigovarjala, da se mora udati.

Trgovčev sin je zapazil zbe- gnost na Olginem obrazu, a tolažil si jo je po svoje.

»Gospodična Olga« je rekel, »slišal sem, kako je z vašo sestro. A jaz ne spadam med tiste, ki oboeja- jo dekle, ki se je v preveliki ljubezni spozabila.«

Bila mu je hvaležna za te besede in v svojem srcu je prisegla, da mu bo posvetila vsu ljubezen kar je premore in da mu hoče ustvariti srečno življenje.

Malo pred Olginim poroko se je tudi Angela vrnila domov in prinela s seboj otročička, iz čegar oči so švigali skrivnostni plameni in čigar glas je svenel kakor angeljsko petje. Nič se ni sramovala pred ljudmi, še s nekim ponosom je govorila »moj otrok« in ko je Olga zapustila dom in se odpeljala k poroki, ji je rekla: »To je našinjak, ko ti dovolim

čilo za vse člane cesarske hiše brez izjeme.

Kaznjiva dejanja proti deželam ogrske krene in proti Bosni in Hercegovini.

To je nasproti doslej veljavne- mu kazenskemu zakoniku popolnoma novo poglavje, in po našem mnenju bo za avstrijske državljane — in to ne za najlažbe — mnogo boljše, če se določila iz tega poglavja ne bodo nikdar uzakonila. O tem se lahko uveri, kdor prečita nekoliko pazljiveje te skrajno nevarne določbe. Evo jih!

Kaznjiv je namreč:

a) kdor v namenu, da bi siloma izpremenil ustavo v deželah ogrske krone ali odtrgal del teh dežel od njihove ustavne zveze, započne kako dejanje, ki neposredno vodi k izvršitvi;

b) kdor poškoduje ali odstrani kako javno in upravičeno izstavljeno vladarsko znamenje dežel ogrske krone, da bi s tem pokazal svoje sovražno mišljenje, in

c) kdor v namenu, da bi siloma izpremenil ustavo Bosne in Hercegovine ali odtrgal del teh dežel od njihove ustavne zveze, započne kako dejanje, ki vodi neposredno k izvršitvi.

Vsa ta kaznjiva dejanja se preganjajo samo na zahtevo prizadetih vlad, to je ogrske vlade ali pa bosanske - hercegovinske vlade.

Kdor pozna razmere v naši ljub. Avstriji, je lahko prepričan, da bodo naša sodišča vselej in tudi s primernimi kaznimi ustrale vsaki taki zahtevi ogrske ali bosanske hercegovinske vlade. — Nasprotno se pa po dosedanjih skušnjah, ko se je na ogrskih tleh opetovano in vselej brez kazni blatila in trgala črna- zolta zastava in z njo dvoglavi orel, upravičeno lahko dvomi, če se bodo ogrska državna pravdnost in z njo- mi ogrska sodišča kaj ozirala na podobne zahteve naše vlade; dvomiti pa je tudi, če se bodo naša vlada sploh odločila kdaj kaj takega zahtevati od ogrskih državnih pravdnost in sodišč.

Pri razmotrivanju teh določil našega načrta, se spominjamo neho- te letos umrlega dunajskega župana Luegerja.

Prepričani smo namreč, da bi bil pokojni Lueger že v svojem interesu zastavil vse moči, da bi te določbe novega načrta nikdar ne postale zakon, ker bi moral sicer pričakovati, da bo ogrska vlada s prvo tako zahtevo odlikovala ravno nje- ga. Toda sedaj so nastopili drugi časi in razmere med našo cesarsko prestolnico in med ogrsko vlado so se po smrti Karla Luegerja hipoma in izdatno izpremenile in obrnile na boljše, vsled česar se ogrska vlada od te strani nima bati nobenega odpora proti zgoraj omenjenim določbam v načrtu našega novega kazenskega zakona...

Kaznjiva dejanja proti tujim državam in suverenom.

Proti ustavi ali obsegu tuje države naperjena dejanja so le tedaj kaznjiva, če živimo s to tujo državo v miru, če nam je ona na enako uslu- go in če končno preganjanje zahteva vlada tuje države.

Tudi tuji vladarji uživajo po načrtu le pogojno zaščito za javna za-

vzeti otroka na roke — odslej je ves in samo moj, ti nimaš nobene pravi- ce več do njega, četudi si mu dala življenje.«

Samotno je živitarila deviška mati Angela z otrokom v svoji hiši. Pozabljen je bil zanj ves svet, žive- la je samo za otroka, vsa srečna, da ga ima in srečna, da živa duša ne sluti resnice in da je Olga tako sre- no poročena.

Pa so se nekega zimskega več- ra začeli na lesenih stopnicah lahni koraki. Angela je sedela pri zibel- »svoje« otroka prepevaje polgas- no preprosto uspavanko. Koraki so jo vzbudili. O, poznala je te korake; spoznala bi jih bila med tisočimi. Zadržala je in vstala in tedaj je vstopil v sobo Anton Trdina.

Ves je bil izpremenjen; v pol- drugem letu je bil osivel, samo pla- men v njegovih očeh je bil isti ka- kor prej.

Nagnil se je nad otroka in mu pogladil lase iz čela.

»Moj sin« je tiho rekel in obr- nivil se k Angeli je dejal:

»Kaj je vzrok, Angela, da ste storili to nadležnoško žrtve!«

Ponižno je sklonila glavo in se- petaje odgovorila.

»Jaz sem vas ljubila in ker ni- sem mogla vas dobiti, sem se pola- stila otroka.«

Tedaj je začutila na svojem čelu gorak poljub. Skoro je omedlela, omahnila je in padla Trdini na prsi.

Cez dva meseca sta bila Anton Trdina in Angela Zobe poročena.

stranovanju ali dejanskim žalitvami. Prvi pogoj je, da vlada med našim cesarstvom in tujo državo mir, drugi pa, da zahteva preganjanje storilca, diplomatično zastopstvo tuje države ali suverena. Nikakor se ne motimo, če trdimo, da je pristavek »ali suverena«, nekaj poseben poklon onemu suverenosti, ki ima pač po celem svetu svoje diplomatične zastopnike, čigar državi je pa napravil hiter konec neki dan septembra meseca, katerega se pri nas v Ljubljani sedaj niti z rimskimi številkami zapisati ne sme.

Ne da bi se oziralo na mir, pa uživajo po načrtu enako varstvo tudi tuji akreditirani poslaniki, katerih javna zasramovanja in dejanske žalitve se kaznujejo na zahtevo diplomatičnega zastopstva.

Načrt je smatral tudi potrebnim vzeti pod svoje posebno varstvo in kot kaznjivo označiti poškodovanja ali odstranitve vladarskih znakov tuje države, ne da bi to določilo omejilo na prijateljske države.

Kot novo kaznjivo dejanje pa našteva načrt končno še prelom nevtiralitete; to kaznjivo dejanje se zagreši tedaj, če se ravna proti prepovedi, ki jo je izdala vlada v zaščito nevtiralitete in v državnem zakoniku razglasila.

Kazen za to dejanje je lahka ječa ali zapor do enega leta; s to kaznijo se pa lahko združi denarna globa do 50.000 K.

Kaznjiva dejanja zoper ustavna zastopstva in javne korporacije.

Po načrtu je kaznjivo vsakdo, kdor dela silo kakemu postavnemu zastopstvu ali članu tega zastopstva, ali kdor grozi s silo, da bi oviral ali motil zakonito delovanje tega zastopstva, ali kdor kaj enakega stori nasproti javni korporaciji.

Kaznjivo je pa tudi vsako izsiljevanje, nasproti članom ustavnih zastopstev ali z njimi v bližnjem stiku stoječimi osebami, če se hoče doženega člana ovirati pri izvrševanju njegovih pravic ali pa dovesti do izvrševanja v gotovem smislu. Izsiljevanje se pa lahko zgodi z dejansko silo ali pa z grožnjo s kako kritično škodo, bodisi da je naperjena proti telesu, prostosti, časti ali imetju; kazni pa zapade tudi oni, ki sicer ne tako škodo nakloniti. Ta določba se pa more, ker bi bila sicer skoro neumljiva, obračati skoro edino proti našim visokim cerkvenim dostojanstvenikom, ki so opetovano že našli v znani kanonični pokorščini vsakega sredstva, da so v protijudskem smislu upivali na izvrševanje poslaniških dolžnosti.

Bojimo se pa, da tudi taka zakonita določila ne bodo omejila, še manj pa preprečila teh vrst kaznjivih dejanj, ker velja pri nas v Avstriji kot tudi drugod izrek: bog veliko, a čar daleko.

Vsako tako izsiljevanje je pa kaznjivo tudi tedaj, če se je zagrešilo proti članu kake javne korporacije.

Kaznjivo je pa tudi vsako podkupovanje, ki bi se poskusilo ali izvršilo v istem namenu kot izsiljevanje; kaznjiv pa seveda ni samo podkupovalec, temveč tudi oni, ki se da podkupiti, dasi se nam ne zdi pravično, da ustanavlja načrt za podkupovalca in podkupljenca enake kazni, ker bi bilo očividno pravičnejše, če bi se podkupljenca mnogo strožje kaznovalo, ker vara zadnji na naravno neodpušljiv način zaupanje onih, ki so ga volili na njegovo častno mesto.

Ravnotako je pa tudi kaznjiva vsaka pretvorba pri glasovanju ali izida glasovanja.

Pod posebno zaščito pa jemlje končno načrt še ustavna zastopstva, tem, da označuje za kaznjivo, če se poslužijo ali na javnih zborovanjih, ali pred množico psuje tako zastopstvo ali v zasramovalnem namenu in vedoma o njej navede neresnično ali pretvorbno dejstvo; kaznivost se pa zapade celo tedaj, če se za dotično neresnično ali pretvorbno dejstvo ni imelo zadostne podlage, smatrati je za resnično.

Mislimo, da bodo ta, ravno kar navedena določila osebito ugajala sedanji večini našega deželnega zbora kranjskega, ker se bode z rezko uporabo teh določil lahko v kali zamorila in popolnoma onemogočila vsaka, še bolj nedolžna kritika delovanja našega deželnega zbora in odpora, ki bodeta potem lahko neovirano, vzle slabim deželnim financam, ustanavljala nova službena mesta, neovirano lahko nameščala v deželno službo in na najbolj mesta razne neslovenske in neslovanske uradnike, dočim bo morala naša mladina v tujino s trebuhom za kruhom.

Tu navedena kaznjiva dejanja imajo končno za posledico tudi izgubo aktivne in pasivne volilne pravice za dobo 6 let po prestani kazni, in seveda tudi med kaznijo.

Kaznjiva dejanja proti državnim oblastem.

V tem poglavju bomo našli stare znane in sedaj veljavne kazenske zakone, dasi bi smeli z vso gotovostjo pričakovati, da teh elastičnih določil v načrtu ne bode več. Toda naša država je pač tako utvarjena, da rabi taka določila za gotove slučaje, da z njimi svojim državljanom vceplja potem v srce ljubezen do države.

Kot prvo kaznjivo dejanje proti državnim oblastem pa navaja načrt vsako silo proti osebam, nameščenim v javni službi, bodisi da se hoče opraviti uradnega dejanja ali službenega posla preprečiti ali pa protizakonito opraviti izsiliti. Sila se pa lahko obrača proti telesu, prostosti, časti ali imetju in je kaznjiva tudi oni storilec, ki bi bil sicer upravičen prizadejati tako škodo. Vsa ta določila pa tedaj nimajo mesta, če bi ustanavljalo ono dejanje, zoper katero se obrača odpor, zlorabo uradne oblasti, ali, če dotična v javni službi nameščena oseba v svojem delokrogu ni bila poklicana k opravi tega dejanja. Ta določila pa veljajo pogojno tudi za silo, storjeno osebam v inozemski javni službi.

Kaznjivo je pa tudi psovovanje oseb v javni službi in dejanske ločnje tedaj, če opravljajo svoj urad ali službo, in končno vsako vmešavanje v uradne posle v namenu, jih ovirati.

Sedaj pa pridemo k našim stariim znancem, in to so sledeča kaznjiva dejanja: punt, ščuvanje, poniževanje državne oblasti in poškodovanje znakov državne oblasti.

Za pojem »punt« ima načrt še bolj raztegljiva in tudi strožja določila, kot jih najdemo v sedaj veljavnem zakonu. Dosedaj se je za učinek tega kaznjivega dejanja zahtevalo, da so se puntarji tudi resnično poslužili silovitih pripomočkov; po načrtu pa zadostuje že grožnja s silo. Tudi je po veljavnem kazenskem zakonu potrebno, da se je morala pri takih slučajih porabiti izredna sila v to svrhu, da se je zopet napravil red. Vsega tega pa redoma ni treba po načrtu, da pomenja »reformatio in peius«. Nova so le določila o dejanskem kesu, ki izključuje kaznivost. Dejanski kes je pa tudi podan, če se je udeležnik pri puntu poprej odstranil, predno je zbiranje ljudi doseglo kak uspeh, ali predno je prišlo do nasilnosti.

Trst — črna točka!

(Dopis iz Trsta.)

Večkrat smo v tem listu omenjali, da klerikalcem leži Trst tako globoko v želodec, da jim kvari redno »prebavljanje«. In zakaj? Enostavno zato, ker znajo tržaški vodilni krogi trezno in pametno presoati dane razmere in se po teh ravhati, ako sploh hočejo, da Slovence v Trstu ne podležijo brezobzirnemu in močnemu narodnemu nasprotniku, in ako sploh hočejo, da jih bo postene Slovence iznova: pametne politike, dobre ljudske voditelje in prave slovenske rodoljube.

Naši klerikalci širom slovenske domovine so zadnja leta — vsled nevednosti ljudstva, peklenskih spletkarjev in zlorabe vere v politične svrhe — kar pijani uspehov na domačem političnem polju, tako, da hočejo na vsak način — predno se slednji vtopijo v svojem lastnem blatu, — da se jim podvrže vse, da pade in se zgrudi pred njim na kolena vsa Slovenija, pa naj bo to v še tako veliko kvar skupni narodni stvari. — Njim je pač princip vse, narodna stvar — nič!

In kar se jim je — kakor že rečeno — vsled nevednosti ljudstva in raznih lumparij, posrečilo drugje, tega ne morejo doseči v Trstu. — Trst je še edina točka, kjer klerikalci ne morejo govoriti in se bahati o nobenih uspehih, ako tudi so že poskusili vse mogoče zvijače, napeli vse svoje moči in vptrebili vse peklenske sile, ki so jim bogato na razpolago. Na tržaškem ozemlju se jim še ni posrečilo izzvati razdor narodnih vrst, po katerem te grešne duše tako hrepene in ga celo dannadan napovedujejo. — Na tej, za vso Slovenijo važni omejni točki se jim peklenski njih načrt ni posrečil. Zato se pa vzle zmagam vesoljne Slovenije, drže za trebuhe in tožijo o »bolečinah«, čes: Vsa Slovenija je čista, jasna, samo Trst, ta je — črn!

Ni potreba, da bi od naše strani ponovno razlagali in govorili o potrebi skupnosti vseh narodnih sil na tržaškem ozemlju, ako se hoče tam ob sedanjih razmerah ohraniti slovenski rod, kajti poudarjali in povedali smo to že opetovano. To je pač jasno za vsakega, ki tržaške razmere pozna in želi napredek tržaških Slovencev. — Pač pa bi konstatirali dejstvo — (seveda nasprotno »Slovenec«) da je vsa Slovenija pre-

počena s črno, narodu škodljivim mednarodnim klerikalizmom, in da je še edina točka na slovenskem ozemlju, ki je naravno jasna, to je — Trst! — Trst je še točka, kjer slovensko ljudstvo umeva svoj politični položaj in se ne da vjeti v zanjke raznih klerikalnih zapeljivcev, ki hočejo na vsak način to pošteno in narodno navdušeno ljudstvo rasdvajati, temveč se trdno drži narodnega svojega programa, politike skupnosti v odpor proti nevarnemu in mogočnemu tujcu — Italijanu.

Zaman so zlobni poskusi zapeljivcev in raznih »izletnikov« na Adrijco. Tu doli bodo prejšnjim nateleti na silno »burjo«, ki jih bo vsikdar odbila in odnesla nazaj, odkoder so jih privedli zlobni nameni. — Tržaški Slovenci sprejme z odprtimi rokami onega, ki mu prihaja na pomoč v poštenem narodnem delu, obrne pa hrbet onim, ki bi hoteli to delo rušiti in razdvajati. — V tržaških Slovencih je narodna zavest tako visoko razvita, da se ne daje v tem pogledu premotiti od nobenih zapeljivcev, ako tudi ti prihajajo med nje v — ovčjih oblachilih. — Oni bodo — vsaj upamo — vedno sledili svojim pametnim voditeljem, kateri hočejo in žele, da bo nad domovjem tržaških Slovencev čisto in narodno obnebe, a slušali ne bodo onih, ki hočejo na vsak način, da postane tudi Trst — črna točka.

Obenem pa povemo tudi onim kritikastrom, katerih največje narodno delo na tem svetu je, da praskajo tam, kjer jih ne — srb, da si morajo še mnogo morskakega zraka vdihati in še mnogokrat se dati tržburji prepihati, predno bodo mogli o tržaških razmerah soditi in delovanje tržaške politike kritizirati. — Zgaga, ki se je mogoče šele pred par tedni naselila v Trstu, še seda na »sodni politični stol« in hoče govoriti o tržaških razmerah, a še prav ne pozna ulice, v kateri stanuje. Temu veljaj: nikdar naj slepec ne sodi o barvah!

Sicer pa tržaške Slovence vse te »trebušne bolečine« raznih klerikalnih izletnikov in zgagarjev prav nič ne ženirajo. Oni bodo šli po svoji začetni poti dalje, po poti skupnega delovanja na tem in onem polju, ki jih polagoma — ako bodo vstrajni — gotovo privede do boljših in slobodnejših časov.

Klerikalni emisiji naj pa kar nadalje kriče v svet o — tržaški črni točki.

Križev pot slovenske šole v Aleksandriji.

(Dopis iz Zadra.)

Kakor sem Vam že brzojavno naznanil, pošiljam Vam članek, tičoč se slovenske šole v Aleksandriji v Egiptu. Pripominjam, dasem podatke posnel iz tukajšnjega »Narodnega lista«, ki je glasilo poslanca Biančinija.

V sobotnem članku »Slovenskega Naroda« o aleksandrijski šoli se je nadrobno govorilo o nasprotstvu, ki jo je gojil proti slovenski šoli aleksandrijski avstro-ogrski konzul Györgyey.

Mož si je stavil za svojo življenjsko nalogo, da na ta ali drug način uniči cvetoči slovenski zavod.

Nekega dne je sklical zopet sejo šolskega upravnega odbora, da bi odborniki »silom ili milom« pridobili za svoje načrte.

Med sejo so se nepričakovano odprla vrata in v sobo je stopil kavas avstro-ogrškega konzulata Mohamed ter izročil Györgyeyju debelo, zapечатeno pismo. Na naslovni strani je bilo z velikimi črkami tiškano: »Cesarska kabinetna pisarna na Dunaju«.

Drhtečih rok je konzul odprl pismo. Ko ga je prečital, je postal bled kakor stena. Zgrabil je klobuk ter brez pozdrava odšel.

Par dni kasneje je poklical k sebi voditelja slovenske šole in nekatere odbornike ter jih vprašal, ako poznajo nekega gospoda M.?

Voditeljica je odgovorila, da se nahaja v šoli otrok tega imena, a da je tega otroka vpisala v šolo neka znana gospa.

Sicer pa so odborniki in voditeljica zanikali konzulovo vprašanje.

Na to je jel konzul kričati in psovati ter groziti odbornikom, da se bo nad njimi maščeval, ker taje, da bi poznali onega gospoda M., ki je poslal pritožbo proti njemu (konzulu) glede slovenske šole naravnost na naslov cesarja Frana Josipa.

Kakor se je kasneje izvedelo, je bil v pritožbi natančno opisan križev pot slovenske šole v Aleksandriji ter nadrobno orisano nasprotstvo, ki jo goji do tega zavoda konzul Györgyey.

Pritožba se je končala s prošnjo, naj bi cesar Fran Josip prevzel protektorat slovenske šole, v kateri se vzgojujejo sinovi njegovih svestih

podanihkov v svojem materinskem jeziku ter se uče ljubiti pravični vladarski dom.

Pismo je bilo pisano v lepi nemščini, podpisala pa ga je oseba s pristno nemškimi imenom. Cesarska kabinetna pisarna je poslala vlogo konzulu, da se o njej izreče in se upraviči.

Ker podpisanečevega imena niso našli v konzularnih spisih, se je Györgyey obrnil na policijo, da bi se informiral o dotični osebi.

Tako se je dognalo, da je bil pisec pisma na cesarja Frana Josipa prišten Nemec, rojen Berolinčan, ki je že več let nastavljen kot profesor na nekem učnem zavodu v Aleksandriji. Kaj ga je dovelo do tega, da je on kot Nemec napisal ono pismo naravnost na cesarja?

Člani šolskega odbora so se s tem vprašanjem obrnili naravnost na profesorja samega.

Profesor M. jim je odgovoril, da je od raznih strani slišal o spletkah konzula Györgyeya proti slovenski šoli in da je smatral kot mož svobodomiselnih načel, ki ne pozna šovinizma, za svojo dolžnost, da ukrene, kar je v njegovih močeh, da se na merodajnem mestu izve, kako postopa avstrijski konzul v daljni tujini z avstrijskimi podanihi.

Profesor je končno dobesedno izjavil: »Vzel sem v obrambo nedolžne in meni simpatične Slovence, ki imajo tudi pravo do narodne eksistence kakor vsak drug narod.«

Konzul je na to tožil profesorja M. nemškemu konzulatu, a ni s svojo tožbo ničesar dosegel.

Približno istočasno se je mudil na Dunaju eden izmed odbornikov slovenske šole.

Ta je po posredovanju hrvatskega poslanca Biančinija natančno informiral ministra znanjih del grofa Aehrenthala o postopanju konzula Györgyeya proti slovenski šoli v Aleksandriji.

Še predno je mogel Györgyey dati kabinetni pisarni pojasnilo na pritožbo profesorja M., je dobil od ministrstva ukaz, naj brez odlaganja izplača slovenski šoli v Aleksandriji 500 K kot prvo vladno podporo.

Obenem se je konzulu strogo naročilo, naj postopa napram slovenski šoli tako, kakor napram vsakemu od vlade priznanemu zavodu.

Par dni kasneje je prišla tudi iz Rima rešitev na protest nemških nun. Rešitev je bila ugodna za mariborske sestre.

Kmalu na to je bil konzul Györgyey premeščen iz Aleksandrije in, kakor se čuje bo moral v kratkem v neslavni pokoj.

Tako se je križev pot slovenske šole vendarle končal z zmago pravične stvari.

Zadrski »Narodni List« završuje svoje poročilo z vzklikom:

»Dočim žrtvujejo druge države milijone za vzdrževanje svojih šol v teh deželah, dočim drugi konzuli posevčajo vso svojo pozornost in skrb proevitu teh šol, groze nam Slovani, avstrijskim državljanom z globami in z izgonom, ako se osmelimo svojo dečo poučevati v maternem jeziku!«

Osrečevalci šentviške občine.

(Iz St. Vida nad Ljubljano.)

Pod zaglavljem »osrečevalci šentviške občine« pojasnil nam je »Slov. Dom« pred dobrim mesecem, da sta Klanfar in Zabret tista dva šentviška dobrotnika, ki hočeta našo šolsko občino pripraviti ob nič manj kot 18.000 K. Dokazal je to s številkami, in res ta dva niti skusila nista, čvrsti te obdobje, kar nam daje garancijo, da smo zadeli prav. Stvar se pa danes vidi še v popolnejši luči, iz česar se spozna, da nismo škode, ki jo nam hočeta napraviti imenovanje gospoda previsoko, nasprotno prenikzo cenili. Da bode stvar umevnejša, nekoliko pojasnila. O pripravi in stavi novih šol je prva kompetenčna oblast c. kr. okr. šolski svet. Pri nas je v tem oziru merodajen c. kr. okr. šol. svet v Ljubljani. Pričakovali smo torej z napetostjo seje c. kr. okr. šol. sveta v kateri naj se razpravlja preporna točka o gradnji ozir. izbiri stavbišča nove šole v St. Vidu. Dotične seje pa nismo pričakali, temveč prešli od c. kr. okr. šol. sveta v Ljubljani odlok, datiran z dne 18. marca 1910, ki določa stavbišče nove šole v St. Vidu parceli št. 96—97/1. k. o. St. Vid, to je takojimeno Vovkovino, ki meri 1819 m² od katere zapade v regulacijo drž. ceste okr. 500 m², ki je od tehničnih in fizičnih izvedencev spoznana za neporabno za stavbo nove šole in ki stane 18.000 K. Točka 4. dotičnega odloka pa se glasi: v doglednem času je dokupiti dosedanja parceli št. 101 in 102 d. o. St. Vid in odstraniti v zgornjem delu leseni in s slamo pokriti hlev, ki se nahaja na parceli št. 102 in ki bi stal preblizu novega šolskega poslopja. Dokupljeni parceli je porabiti za povečanje šolskega

vrta. Dokler pa se omenjeni parceli št. 101 in 102 ne dokupita, mora krajni šol. svet potrebno ukreniti, da se leseni del imenovane hleva prezida in slamnata streha odstrani, ter da se gnojnice s sosedovega dvorišča ne bode odtekala na prosto.

Na zapisniku kom. ogleda z dne 31. januarja 1910 in še posebej pa je podana izjava lastnika parcel št. 101 in 102 k. o. St. Vid v katerih dotičnik izjavlja, da svojih parcel nima naprodaj tudi v manjših odlomkih ne, ker ima na njih svoj dom z gospodarskim poslopljem in da jih ne odstopi, eventualno tudi ne dovoli popravljati. Jasno torej dovolj, da se par. št. 101—102 ne da pridobiti drugim potom kot z razlastitvijo, ki bi bila po pravomocnosti omenjenega odloka mogoča in gotova, ker drugače na par. št. 96. 97/1. ni mogoče zidati po predpisu odloka točke 6 da naj se šol. poslopje stavi 8 m oddaljeno od roba drž. ceste. V tem slučaju pa je mogoča najnižja cena ista, koja se je od okr. šol. sveta priznala za par. št. 96—97/1. to je 12 K m², kar bi znašalo za parceli št. 101—102 54.000 K ne vstevši na njih stoječe stavbe. Torej bi stalo novo stavbišče za šolo par. 96—97/1. 18.000 K par. št. 101—102 pa 54.000 K, skupno najmanj beri: dvainosedemdeset tisoč kron. Tu pridevmo do groznih števil, ki osrečevalca Klanfarja in Zabreta kažejo še v lepši luči. A kaj si iz tega storita! Namesto da bi pravočasno, ker se še vedno da stvar popraviti, priznala, da je nesposobno za stavbo nove šole odkupiti dvojce gospodarskih poslopij za grozovito ceno, ker je na razpolago dovolj praznih stavbišč po nizki ceni, drvita v svoji strasti naprej in pošiljata okrog svoje kimovce, naj bi ljudstvo preslepili, da ni nobene pomoči več. Kolikor nam je znano, je njihova zasluga, da ni prišla dotična preporna točka pred sejo c. kr. okr. šol. sveta, kar sta dosegla s tem, da sta poslala 15. marca t. l. torej tri dni pred izdajanjem odloka deputacijo k okr. glavarju kot predsedniku c. kr. okr. šol. sveta. Da, celo člani dotičnega okr. šol. sveta se čudijo, kako se more taka preporna točka rešiti brez sejne debate; na pr. dekan Kolar in dr., in da o nji še vedeli niso.

Sedaj pa najlepše! Ko je 3. t. m. pri obč. seji v St. Vidu župan Anton Belec p. d. Klanfar navzočim odbornikom prebral odlok c. kr. okr. šol. sveta glede stavbišča nove šole v St. Vidu se je proti zgoraj navedeni točki oglašil odločen protest, soglasno so se odborniki izrekli proti temu, da bi naj se šol. občino obtežilo s takim bremenom. Pa prebrisani Klanfar jo je uganil; povedal je namreč, da se mu je v Ljubljani pristojni oblasti zagotovilo, da 4. točke navedene v odloku ne bode treba nikdar izpolniti. Ko ga je neki odbornik (ime na razpolago) zavrnil, da to ni mogoče, se je grozovito razjezil in upil nad njim, da če se mu ne verjame, odstopi od županstva. Da mu odborniki niso verjeli, je dokaz, da so vendar soglasno glasovali proti 4. točki dotičnega odloka. Kako zna Klanfar taka glasovanja prenesti v zapisnik o tem prihodnjic, danes pa vprašamo:

1. G. Anton Belec, župan v St. Vidu itd., kje ste dobili zagotovilo, da ne bode treba 4. točke odloka o stavbi nove šole v St. Vidu nikdar izpolniti? Odgovorite, da ne obvisi na vas senca lažnika in to kot župana pri obč. seji!

2. G. Valentin Zabret, župnik, predsednik kr. šol. sveta itd. v St. Vidu, kdo dela z lažmi pri vprašanju in rešitvi novega šolskega stavbišča v St. Vidu? Ali zastopniki vasi Podgore, Trate, Glince, Podutika, Dravelj in Zapuž, ker branijo davkeplačevalce bremen in hočejo šolo v središču šolske občine, ali vi, ki hočete izkoristiti stavbišče nove šole za politiko? Odgovorite!!

Parlament.

Seja poslanske zbornice. — Prvo branje posojilne predloge. — Prvo branje službene pragmatike. — Dalmatinske železnice. — Interpelacije.

V včerajšnji seji poslanske zbornice, ki je bila precej slabo obiskana, se je končalo prvo branje posojilne predloge in se je predloga izročila proračunskemu odseku; nato se je začelo prvo branje službene pragmatike. — Začetkom seje je vložil poslanec Hribar predlog, naj se spremeni zakon iz leta 1868, ki določa, da so obvezana mesta, kjer so trgovske in obrtne zbornice, letem preskrbeti lokalitete. Dalje predlog, naj se spremeni zakon iz l. 1896, ki določa, da so obvezane mestne občine, kjer so obrtna sodišča, preskrbeti za ta sodišča lokalitete in skrbeti za njih stvarne potrebe. — Nato se nadaljuje prvo branje posojilne predloge. — Prvi je govoril češki soc. demokrat Haberman, ki je povedal, da je njegova stranka proti predlogi, da njim je povzel besedo imenom »Nemški narodni svet«.

zo: posl. Chlari, ki pravi, da so Nemci v prvi soji sicer glasovali proti spremembi dnevnega reda, da pa se iz tega še ne da sklepati na njih stališče v meritu predloge. Govornik sicer priznava važnost in nujnost predloge, priznava tudi, da je res premalo denarja v državni blagajnici; toda, kakaj so zdaj državne blagajnice tako slabe, tega finančni minister ni povedal. Govornik zahteva v tem oziru popolne jasnosti, kajti parlament ima pravico do popolne kontrole. Zato za zdaj »Nemška narodna zveza« še ne more zavzeti nasproti meritu predloge svojega definitivnega stališča. Zavzela bo stališče šele, ko bo finančni minister vse zadostno pojasnil. Če bo »Nemška narodna zveza« iz teh pojasnil finančnega ministra, ki jih bo pač podal v odseku, sprevidela, da je treba najeti posojilo 182 mil. kron, bo tudi v meritu glasovala za predlog. — Posl. Steiner (kršč. socialc) pravi, da se zdaj pri prvem branju ne bo spuščal v podrobnejšo debato. Cela zadeva se ne sme presojati s strankarskega, temveč s splošno državnega stališča. — Rusinski poslanec Okuniewski se pritožuje zaradi zatiranja Rusinov v Galiciji. Glasoval bo proti predlogi. — Posl. Hudec (Poljak) napada posl. Stapińskega in pravi, da si vedenja tega poslanca pri glasovanju o spremembi dnevnega reda ne more drugače razlagati, kakor na ta način, da je Stapińskega parcelacijska banka dobila od države denarja. Vladi očita, da se briga le za državne potrebe, potrebe ljudstva ji pa niso nič na srečo.

Nato je sprejel konec debate, kar izkazuje pri čeških radikalih velik hrup. — Glavni govornik za kršč. soc. Loser, pravi, da je posojilo res potrebno. Stališče socialnih demokratov ne sloni na stvarnih, temveč političnih razlogih. — Glavni govornik proti, češki agrarec Vojta, očita vladi sovražnost nasproti Čehom, akoravno so bili Čehi vedno državi zvesti in patriotični. — S tem je prvo branje posojilne predloge končano in predloga se izroči proračunskemu odseku.

Sledi prvo branje službene pragmatike. — Prvi govori nemški soc. demokrat Glöckl, ki izjava, da je potrebno v zvezi s službeno pragmatiko urediti pravno razmerje državnega učiteljstva ter uradništva in delavstva. Pozdravlja dobre določbe službene pragmatike, boji se pa, da so samo zato tu, da bi zakrile reakcionarne določbe načrta. Govornik kritizira določbe o disciplinarnem postopanju in predvsem poskus utesniti državljanske pravice državnih uradnikov, petičijsko in koalicijsko pravico. Soc. demokratje bodo te pravice kar najodločneje branili, in rajši razbijajo celo službeno pragmatiko, kot da bi pustili uničiti koalicijsko pravico državnega uradništva. Stvar zbornice bo, odstraniti iz službene pragmatike reakcionarne določbe.

Razprava o službeni pragmatiki se nato prekine. — Sledi razprava o nujnem predlogu posl. Bukovića o dalmatinskih železnikih. Predlagatelj nadaljuje svoj govor, ki ga je začel v prvi seji. Pravi, da je sramotno za Avstrijo, če dopusti, da Ogrska ne izpolni glede dalmatinskih železnic tega, v kar se je zavezala. Vkljub ponovnim urgencam Ogrska še ni začela graditi določnih železničnih zvez, akoravno je termin potekel že leta 1908. Vlada naj poskrbi, da se snide v pogodbi določeno razsodišče, ki naj izreče, v koliko je ogrska vlada zanemarila svoje obveznosti glede dalmatinskih železnic. — Nato se razprava o tem nujnem predlogu prekine.

Čehi so vložili interpelacijo glede zatvoritve češkega otroškega vrtca v Poštorni. — Posl. Fresl se obrača proti nezadostnemu odgovoru brambnega ministra na interpelacijo glede nevdržljivih razmer v bučejeviški garniziji. Predlaga debato o odgovoru ministra. Za predlog pa glasujejo samo soc. demokratje in češki radikali; predlog je odklonjen.

Prihodnja seja v torek dopoldne.

Definitivna reforma pravilnika.

Revizija pravilnika — tako poročajo — se bo dotikala sledečih točk:

1. Omejitev prvih branj.
 2. Reforma interpelacij; interpelacije se bodo morale naznaniti in se bodo obravnavale koncem seje.
 3. Omejitev dobe govorov.
 4. Reforma odsekov.
 5. Omejitev predmetov in obsežnosti interpelacij.
 6. Določitev dni za seje in trajanje sej.
 7. Pavšaliranje dijet.
 8. Poostrenje disciplinarnih sredstev.
- Samosebi se razume, da bo ta revizija pravilnika mogoča le v sporazumu z vsemi strankami.

Draginjaki odsk.

Draginjaki odsk. je predložil zbornici poročilo o predlogu glede oddaje javnih del. Odsk. predlaga sledeče:

1. Takoj začeti z nameravanimi javnimi deli in vplivati v tem smislu tudi na druge pravne korporacije.
2. V pogojih za oddajo javnih del sprejeti take določbe glede delavcev, da bodo življenjski pogoji domačim delavcem izboljšani.
3. Delavcem znižati železnične tarife.
4. Obrtnim oblastvom naročiti, da dovolijo čezurno delo le v nujnih slučajih.
5. Zbornici predložiti v najkrajšem času material glede vprašanja zavarovanja brezposelnih delavcev in podpiranja posredovanja dela in podpore brezposelnih.

Poljaki in »Slovanska Enota«.

»Gazeta narodowa« piše: »Parlamentno zasedanje začelo, kakor že pogosto, v znamenju čeških groženj. Odkar je češka politika izgubila vsako vodilno misel, se oznanja pred vsakim parlamentnim zasedanjem iz kakega češkega tabora, da bo parlament razbit. To pot nas češke grožnje v toliko bolj kot kdaj zanimajo, ker vsebujejo napoved, da bodo Poljaki klicani na odgovor, ker se niso pustili dovolj trdno privezati v češki voziček. Posl. Udržal je smatral za potrebno izjaviti, da bo označil Poljake kot nezanesljive zaveznike, če ne bodo podpirali Čehov pri njih brezobzirnem napadu na vladu. Gospod Udržal si je dovolil preveč in mora dovoliti, da se mu pove, da se to ne bo kar tako izteklo, če bi to res kdaj storil. Gospod Udržal naj ne napenja loka preveč, in naj pomisli, da se Poljaki komandno »Slovanske Enote« niso in ne bodo izročili z zavezanimi rokami. Podpirati jo bodo mogli le, če bo izpolnjevala pogoje, pod katerimi so ji obljubili podporo.«

Balkan.

Potovanje kralja Petra.

Ministrski predsednik Pašić je nad uspehi kraljevega obiska v Petrogradu zelo zadovoljen. Rusija bo izvršila svoj stari načrt pristanišča v Reni, da bodo nastale direktne trgovske zveze med Srbijo, Bolgarijo in ostalimi balkanskimi državami, in bo zato tudi podpirala donavsko - adrijsko železnico. Sprejem kralja Petra na Turškem je bil nad vse pričakovanje sijajen. Turčija je o potrebi donavske - adrijske železnice s trgovskega in s strateškega stališča popolnoma uverjena.

Iz Sofije poročajo, da se bo — kot rezultat potovanja kralja Petra in kralja Ferdinanda — napravila srbsko - bolgarska carinska unija.

Ruska duma.

Proti Židom na Ruskem.

Iz Petrograda poročajo, da bo skrajna desnica v dumi stavila predlog, ki bo — če bo sprejet — pripravil Žide na Ruskem ob vse pravice. Predlog prepoveduje sprejemanje Židov v državne in privatne srednje in visoke šole, prepoveduje oddajanje zdravniških, advokatskih in učiteljskih diplomov Židom; prepoveduje jim pridobivati posestva, ustanavljati tovarne in tiskarne. Ne smejo biti sprejeti v vojske in ne smejo imeti nobene občinske službe.

Poskušen umor s strupom.

Kar smo doslej poročali o poskušnem umoru, smo zajeli iz neuradnih virov. Z ozirom na senzacijo, ki jo je vzbudila ta stvar in ker se nam je iz policijskih krogov povedalo, da je v interesu preiskave, če je občinstvo informirano, ker bi utegnila ta in oni podatki za preiskavo važnih podatkov, smo se za daljše informacije obrnili naravnost na sodišče in smo sedaj v položaju ves dogodek vsestransko razjasniti.

Falsificirano pismo.

Gospa Marija Hamerlitz v Logatcu je dne 4. aprila prejela pismo naslednje vsebine:

Ljubljana, datum poštnega pečata 1910.

Cenjena gospa!

Po pošti prilagam najbolje zdravilo ravno za Vašo bolezen, za katero sem zvedel pri dr. Gregorčiču ter mi je Vas nasetoval.

Vzemite vsak večer predno se vležete 5 (pet) koščkov, jih dobro zdrobite v močnjaku ter zavžite v kozarec z vodo. Vam zjamčim, da se boste bolje počutili in zadobili opet zdravostno krvi.

Vas pozdravljam z odličnim spoštovanjem

dr. Levičnik.

To pismo je bilo 3. aprila oddano na pošto v Ljubljani in je, kakor rečeno doslopo dne 4. aprila v roke adresatkinje.

Medbina Hamerlitz.

Gospa Marija Hamerlitz je starjša inovita dama in najboljših krogov logaška družba. Njen soprog, gospod Rudolf Hamerlitz, je upokojen uradnik in posestnik. Gospa Hamerlitz je že dlje časa boleha. Njen hišni zdravnik je primarij dr. Gregorčič, ki pa je sedaj že dlje časa ni zdravil. Prav v zadnjem času se je gospa Hamerlitz bolezen poslabšala in zato jo je prvi hip v navedenem pismu omenjena pošiljatelj zdravila jako razveselila. Kateri bolni človek bi ne bil vesel, če mu piše znan zdravnik »Vam jamčim, da se boste bolje počutili.« A kako strašna in krvava ironija tiči v tem zatrdilu!

Smrti utekla.

Gospa Hamerlitz je z zdravnikom dr. Levičnikom dobro znana in je bila takoj pripravljena v smislu predpisa dr. Levičnika zavzeti pet koščkov poslanega »zdravila«. To pa je na srečo preprečil njen soprog, gospod Rudolf Hamerlitz, dasi šele po hudem odporu gospa Hamerlitz in njene petnajstletne hčerke. Obe sta namreč povdarjali napram možu, oziroma očetu, da ne gre zavračati tega zdravila, češ, dr. Levičniku, ki je dolgoleten znanec hiše, bi se gotovo zelo zamerilo, ako bi se zavrnilo zdravilo, katero je iz lastnega nagiba iz samega prijateljstva poslal. Tudi sta gospa in hčerka ugovarjali, da bi zavrnitev zdravila imela na sebi nekaj umazanega, kakor bi se dr. Levičniku ne hotelo plačati poslanega zdravila.

Toda gospod Rudolf Hamerlitz je vstrajal na svojem stališču, češ, da je boljše prva kakor zadnja zamera in je na srečo tudi zmagal, ter svoji ženi rešil življenje.

Ovadb.

Gospod Hamerlitz je pisal dr. Levičniku pismo, v katerem se mu presrečno zahvaljuje za njegovo izredno skrb in sočutje za zdravje njegove žene, pristavlja pa, da se žena sedaj prav dobro počuti in da ne rabi zdravila in da mu vsled tega tudi zdravilo vrača. Gospod Hamerlitz je zajedno naročil logaški pošti, da naj dotični poštni paket odpošiljalcu vrne.

Dne 7. aprila pa je g. Rudolf Hamerlitz dobil od dr. Levičnika pismo, v katerem ta naznanja, da z dr. Gregorčičem nikdar ni govoril o gospa Hamerlitz in da ji ni nikdar poslal nobenega zdravila. Obenem je prosil pojasnila v tej misteriozni zadevi.

Gosp. Hamerlitz je potem poslal dr. Levičniku prepis zgoraj priobčenega pisma, na kar je dr. Levičnik takoj napravil ovadbo pri državnem pravdniku.

Oprema poštno pošiljatelj.

Sodišče je omenjeno poštno pošiljatelj takoj zaseglo.

Ta pošiljatelj je bila zavita najprej v bel pisemski papir in pa v vrvice prevezana ter zapečatena s karakterističnim pečatom. Pečat predstavlja križ, a najbrže je bil narejen z nalašč za ta namen pripravljenim lesenim pečatom.

Na tem papirju je bil zapisan naslov v slovenskem jeziku in z lepo pisavo, ki kaže izpisane poteze ženskega značaja.

Pod belim ovitkom je bila kartonasta sklopna škatljica. Na kartonu je utisnjena firma »Brehmer & Co. Wien V. Matzleinsdorferstrasse Nr. 2.« Na tej škatljici je precej velika vinjeta z modrim robom in na vinjeti je zapisan zopet naslov g. Marije Hamerlitz, Logatec, toda z drugo pisavo, kakor zunanji naslov.

V škatlji je bilo potem najprej 36 bolj ozkih pasov svilene papirja rdeče, modre in rumene barve. Pod temi omoti je bilo čutili nekaj trdega, to pa je bilo predvsem še enkrat zavito v bel pisemski papir, ki je bil zalepljen z dvema vinjetama. Pod tem belim papirjem je bil še en pas modrega papirja, na kar se je prikazala steklenica, napolnjena do vrha z rdečkastimi pastilami v obliki drobnega, podolgastrga fižola. Zaprta je bila steklenica z zamaškom in pergamentnim papirjem in se nahajala na steklenici vinjeta z napisom »5 koščkov vsak večer«. Pisava na steklenici je ista, kakor na zaklopni škatljici, dočim kaže poštna spremenica, s katero je bila ta pošiljatelj odposlana, iste poteze, kakor naslov na prvem belem ovitku, toda pisu ali pisalki se je pri pisanju poštno spremenice ali močno roka tresla, ali pa je pisal naslov na kakem neprikladnem mestu.

Iz teh posamičnosti izhaja, da je odpošiljatelj strupa zelo pazil, da bi zavil strup tako, kakor zavijajo v lekarnah zdravila, kadar jih pošljejo po pošti in dalje je očitno, da sta na naslovih in na spremenici dve pisavi.

Strup.

Še isti dan je sodišče konstatiralo, da je ta pošiljatelj strupen preparat, kakršne je agent tvrdke Siegmund Herzog v Pošuni, H. Glöckl, lani polet in pa pred novim letom prodajal v Ljubljani pri različnih ljubljanskih lekarnarjih, drogerijah

in specerijah. Rečena tvrdka, ki si daje smisel kemičnega laboratorija, imenuje to preprato Kreatol preprato. Kakor se je doslej dognalo, je ta agent resnetel te svoje preprate v eni lekarni in v dveh specerijskih trgovinah. Najbrže ima pa še cela vrsta drugih specerijskih trgovcev te preprate v zalogi. Agent je svoje preprate obesil tem tvrdkam z lažnjivo pretvezo, da niso strupeni in da za njih prodajo ne velja ministrska naredba z dne 21. aprila 1876 drž. zak. št. 60 o prodaji in razpečevanju strupa in strupenih preparatov. Vinjeta pri tej kreatol preparatih požunske firme Siegmund Herzog ima napis »Kreatol Mausegift Präparat« in je na vinjeti običajna mrtvaška glava, oznanjujoča strup. Na pošiljki, ki je bila poslana gospa Hamerlitz, pa je bila ta vinjeta odprana.

Na podlagi provizoričnega mnenja kemičnoforenzičnega instituta v Gradcu stoji že danes, da se nahaja v tem preparatu ogljikovikisl baryt, ki ga je smatrali kot za človeka jako nevaren strup. Če se pomisli, da je gospa Hamerlitz boleha in da ji je odpošiljalec predpisal kar pet koščkov, si je lahko predstavljati, kako bi bil učinkoval ta strup.

Zasledovanje storilca. — Občinstvo naj pomaga.

Na podlagi poštosprejemne knjige je dokazano, da je bil strup v zgoraj popisanim omotu oddan pri ljubljanskem poštnem uradu I. dne 3. aprila dopoldne med 1/10. in 1/10. uro.

Sodišče je sicer že znana cela vrsta oseb, ki so bile ob tem času na pošti, vendar je v interesu stvari, da se občinstvo samo zavzame za to važno zadevo in da se torej vse tiste osebe, ki so se v tem času nahajale na pošti ali v bližini pošte, zglašajo pri preiskovalnem sodniku. Preiskavo vodi sodnik gospod dr. Mirko vitez Graselli.

Domnevati je, da se je odpošiljalec pred oddajo pošiljke nahajal morda v bližnji kavarni »Pri slonu« ali v ondotni restavraciji, ali v restavraciji »Pri Maliču«, ali v kaki bližnji trafikali, ali prodajalni, in bi ljudje, ki so se takrat tam okoli kje mudili, utegnili dati važna pojasnila.

Osební popos tistega, ki je oddal pošiljatelj, je že znan. Dve različni priči, ki nista med seboj v nikaki zvezi, sta neodvisno druga od druge popisali dotično osebo skoro enako. Obe priči pravita, da je bil odpošiljalec star kakih 25 do 30 let, da je srednje velikosti, srednje močan, da je belega obraza, ima srednjemočne brke in je ostrizen tako, da dela glava zelo svetel ali gol vtisk. Bil je dobro oblečen in imel na glavi polcilinder, torej črn trd klobuk. Po trditvi ene priče je imel odpošiljalec na sebi črno salonsko suknjo, po trditvi druge priče pa črn površnik.

Važen indicij pri preiskavi so poleg različnih pisav predvsem zgoraj popisani omoti, v katere je storilec svojo pošiljatelj ovil, hoteč, kakor rečeno, napraviti na sprejemnico vtisk, da dobiva pošiljatelj iz kake lekarnarje ali drogerije, koder se posveča embalaži precejšnjo pozornost. Po zaslugi policijskega kancelista g. Topikarja, ki ves čas neutrudno zasleduje vse faze te preiskave, se je posrečilo, dobiti marsikatero zanimivo podrobnost, ki utegnejo sčasoma zadobiti posebno važnost.

Osobiti glede teh omotov se opozarja občinstvo na morebitno sodelovanje in pripomnilo, da se bodo ti omoti, čim ne bodo več potrebni v uradu, primerno razstavili, a tudi pisave so vsak čas na vpogled pri preiskovalnem sodniku.

Preiskava je glede omotov že dognala pozitiven uspeh, da je namreč skoro gotovo, da je ženska roka sodelovala pri napravi omota.

Kdo je storilec?

Kar se tiče storilca oziroma storilke, se danes še absolutno ničesar pozitivnega ne more trdit. Prizadeti niso doslej sodišču pokazali še nobene sledu. Vrše se pa tozadevno seveda intenzivne poizvedbe in kolikor smo izvedeli, ne samo v Ljubljani. O morebitnem uspehu poizvedb, bomo občinstvo obveščali v kolikor nam bo to sodišče z ozirom na preiskavo dovolilo.

Mišji strup — kreatol.

Tvrdka Herzog Zsigmond v Pošuni razpošiljala svoje kreatol-preparate v zabojih po 50 in 100 steklenic. Steklenice so zaprte z zamaškom in pergamentnim omotom ter imajo običajno tovarniško etiketo z napisom KREATOL - Mausegift in vporabnim navodilom. Za prodajo na drobno dobavlja tvrdka rdeče pastile, v steklenicah za prodajo na debelo pa prodaja svoje kreatol - preparate v velikih kartonih po pol kilograma.

Barlam - preparati.

Iz strokovnih krogov smo dobili sledečo informacijo:

Glavna sestavina kreatol - preparata je barijev karbonat, ki je z

moko in lepilom zvaljan v podolga-

ste pastile v obliki drobnega fižola. Barijev karbonat spada k skupini barijevih soli, ki se dele v raztopljive in neraztopljive. Vse raztopljive barijeve soli so zelo strupene; neraztopljivi barijev karbonat se pretvarja v železcu v barijev klorid in učinkuje potem toksično, ter povzroča huda zastrupljenja.

Znaki zastrupljenja so povečanje bitja žile; po velikih dozah — smrtna doza za človeka je 0.2 g — nastopi že po par urah srčna paraliza in smrt. Pri daljši trajajočem procesu, se pojavljajo hude bolečine v črevesih, diarrhoea s krvnim značajem, v urinu se pojavi beljakovina in sploh vsi simptomi toksičnega obolenja ledic. Vrhu tega nastopa tudi nervozno tresenje in parcijalna ohromelost; tudi v tem stadiju nastopi lahko smrt vsled srčne kapi.

Kronično zastrupljenje z barijem, ki nastopi, ako se zavziva strup dalj časa v malih dozah, povzroča dispepsijo, splošno shujšanje in oslabelost vsega prebavnega aparata.

Dnevne vesti.

+ Občinski svet ima v torek, dne 19. aprila 1910 ob šestih popoldne v mestni dvorani izredno sejo s temle dnevnim redom: Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o dopisu županov o petičiji deželne stolnega mesta Ljova glede oprostitve občin od dolžnosti priskrbovanja uradnih prostorov in uradnih potrebščin za c. kr. obrtna sodišča; 2. o dopisu županov o petičiji deželne stolnega mesta Gradca glede oprostitve občin, v katerih imajo sedež »Trgovsko obrtne zbornice«, od dolžnosti preskrbljevanja uradnih prostorov za te zbornice; 3. o dopisu županov glede delegacije občinskega sveta deželne stolnega mesta Ljubljane k slavnostim spominatki pri Grunwaldu v Krakovu; 4. o prošnji Franca Sebra za podelitev meščanstva deželne stolnega mesta Ljubljane. Finančnega odseka poročila o prošnji »Narodne delavske organizacije« za prispevek mestne občine za priredbo vajeških strokovnih tečajev. Finančnega in stavbnega odseka poročila: 1. o dopisu županov glede izposlovanja potrebne kredita za regulacijo Martinove ceste; 2. o dopisu županov glede izposlovanja potrebne kredita za podaljšanje Orlove ulice do Izanske ceste; 3. o dopisu županov glede izposlovanja kredita za zgradbo cestnih kanalov v Gradščini in v Ciril - Metodovi ulici; 4. o dopisu županov glede izposlovanja potrebne kredita za nekatere popravne v mestni topničarski vojašnici; 5. o dopisu županov glede prispevka mestne občine ljubljanske k stroškom za zgradbo novega šentjakobskega mostu čez Ljubljanico. Stavbnega odseka poročila glede oddaje mizarskih del in okovja pri zgradbi poslopja c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani. Policijskega odseka poročila: 1. o dopisu županov glede ustanovitve mestne bolniške blagajnice za posle; 2. o prizivu tvrdke Kregar & Seljak proti odloku mestnega magistrata glede nameravanih reklamnih napisov po mestnem tlaku; 3. o poslovanju gasilnega in reševalnega društva v L. četrtletju 1910. Šolskega odseka poročila: 1. o dopisu c. kr. mestnega šolskega sveta glede nameravane IV. mestne slovenske deške ljudske šole v kolizejskem okraju v Ljubljani; 2. o dopisu c. kr. mestnega šolskega sveta glede izposlovanja dodatnega kredita za razne dotacije mestnih ljudskih šol mesto dosedanje dotacije kranjske hranilnice. Na dnevnem redu tajne seje so te-le točke: Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o dopisu županov glede stalnega nameščenja nekaterih policijskih stražnikov po dovršenem stražniškem izpitu; 2. o dopisu županov glede oddaje razpisane službe mestnega policijskega stražniškega nadzornika. Obrtnega odseka poročila o prošnji za razne koncesije.

+ Poraz »Slovanske Enote«. V četrtek je »Slovanska Enota« v državnem zboru doživela občuten poraz. Na prvo mesto dnevnega reda je bil postavljen vladni načrt o najetju 182 milijonskega posojila. V poslanskih krogih se govori, da se je to zgodilo na željo krone, ki da se je hotelo prepričati, če ima vlada večino brez »Slovanske Enote« ali če je nima. Proti temu, da je prišla posojila na predloga kot prva točka na dnevnem red je brzojavno protestiral poslanec Udržal in tudi poslanec dr. Šusteršič je zaradi tega napovedoval boj. Kakor drugi slovanski listi tudi mi nismo hoteli »Slovanski Enoti« delati nobenih težav in smo zastopali njeno mnenje, dasi smo imeli svoje pomisleke. Tudi pri nekaterih slovanskih strankah so vladali veliki pomisleki proti Udržalu - Šusteršičevi taktiki. Nekateri stranke »Slovanske Enote« namreč »Zveza južnih Slovanov«, potem češki realisti, češka katoliška stranka in mladoče-

ški klub so bili proti temu, da se predlaga sprememba dnevnega reda. Sprevideli so, da gre »Slovenska Enota« v bitko, o kateri se je že naprej vedelo, da bo izgubljena, da ravna torej »Slovenska Enota« proti vsem pravilom zdrave strategije in se izpostavlja sigurnemu porazu. Zato bi bili najraje dosegli, da bi se bil dnevni red pustil tak, kakršen je bil, da torej »Slovenska Enota« sploh ne bi bila šla v boj proti dnevnemu redu. Rečene stranke so se zavzemale za tako postopanje tudi še zaradi tega, ker so vedele, da bo poraz, ki ga je pričakovati, popolnoma pokvaril in izbrisal vtis lepe zmage, ki jo je izvajala »Slovenska Enota« pred velikonočnimi počitnicami. Toda te stranke niso mogle preprečiti »Slovenske Enote«, ki jo sedaj vodita Udržal in Sustersič — previdni dr. Kramar je brzkone namenoma ostal v Florenci, ker si ni hotel prstov opeči in doseglo se samo toliko, da »Slovenska Enota« ni sama prepustila ta predlog socijalnim demokratom, kar pa je več ali manj samo formalnost, kajti »Slovenska Enota« je po krivdi Udržala in Sustersiča solidarno s socijalnimi demokrati šla v boj in je bila solidarno z njimi poražena. Tudi optimisti na vladni strani niso računali na tako zmago, kakor so jo dosegli. Sodili so, da bodo imeli 15 do 20 glasov večine, a zmagala je vlada z 259 proti 219 glasom, torej z večino 40 glasov. Vlada in Nemei triumfirajo. Ponosno kličejo nemški listi, da je večina parlamenta na njihovi strani. Kaj bo posledica tega glasovanja in tega eklatantnega poraza, ki je s socijalnimi demokrati vred zadel »Slovensko Enoto«? Pred vsem to, da je rekonstrukcija ministrstva pokopana za dolgo časa, da torej ostane sedanj, Slovanom, specijelno Čehom in Slovincem nasprotni sistem ter da se bo z vso silo delovalo proti Slovanom. Slovinci, kot najslabši med Slovani, bomo to najhuje občutili, nasprotno pa bodo Italijani, ki so zmago odločili na korist vlade, dobili koncesijo za koncesijo. Kakor je videti iz »N. Fr. Pr.« se Nemei že pripravljajo, da bodo prezentirali vladi svoje račune, ki bodo obstojali v tem, da se bodo v slovenskih krajih bolj in bolj nameščali nemški uradniki in da bo vse državni aparat postavljen v službo nemstva. Poraz, ki je po krivdi Udržala in Sustersiča zadel »Slovensko Enoto« je naravnost strahovit, po konsekvencah namreč, ki jih mora imeti. Slovenski poslanci iz »Zveze južnih Slovanov« so se z drugimi strankami vred, ki so bile proti provokiranju te bitke uklonili dolžnosti solidarnosti in disciplini, a so contre coeur glasovali solidarno z drugimi poslanci »Slovenske Enote«. Toliko za danes, da je javnost informirana o izgubljeni bitki, več bo pa že še prilika povedati.

— Mestni župnik Ivan Renier v Krškem je v »Slovincu« imel predzadnje objaviti naslednji poziv: »Pozivljem dopisnika, kateri je v »Slov. Narodne« skrivnostno namigaval o dogodkih, ki so se baje godili v nekem mestnem župnišču ob Savici in o sodnijskem preiskovanju, katero hoče zasledovati z največjo pozornostjo, da pove javnosti izid onega sodnijskega postopanja, sicer je inostane širokousten obrekovalc.« — Ta poziv župnika Renierja se nanaša na notico, v kateri je bilo povedano, da je neki Irec, ki je dlje časa prebival v nekem mestnem župnišču ob Savici, dal povod, da se je začela kazenska preiskava zaradi hudodelstva zoper pravost. Iz poziva župnika Renierja je videti, da je bil on sam zapleten v to preiskavo. Izid te preiskave nam žal še ni znan, kajti obravnave ni bilo, uradni spisi pa nam niso pristopni. Pripravljeni smo pa drage volje ustreči pozivu župnika Renierja in prosimo ga, naj nam samo pošlje pooblastilo, da smemo pregledati sodne akte, in povedati bomo vse, kar more javnost zanimati, navedli vse, česar je bil župnik obdolžen, kaj so povedale priče in kaj je sodišče ugotovilo. Župnik Renier je lahko prepričan, da bo z nami več kot samo zagovoren.

— Občinski odbor idrijski je sklenil v svoji zadnji seji dne 31. pr. m., da se vložijo pritožbe na upravno sodišče proti popolnoma nezakonitemu postopanju deželnega odbora v zadevi prezidavanja občinskega poslopja št. 509. C. kr. katehet Oswald pa je po nalogu klerikalne gospode pri deželnem odboru v Ljubljani vložil pritožbo proti sklepu občinskega odbora. Sedaj se pričakuje z gotovostjo, da deželni odbor razveljavi sklep občinskega odbora, s katerim se je sklenila pritožba na upravno sodišče. Ena nezakonitost več ali manj, če jih je toliko! Najbolje bi pač bilo, da deželni odbor v svoji močeh razpusti naravnost upravno sodišče in sploh vse instance, pri katerih more občina iskati pravice. Potem šele bo lahko nemoteno uganjal deželni odbor svoje orgije za napredno idrijsko občino. Oswald še le je izdal skrivnost odloka deželnega odbora, kdo so tiste

osebe, ki morajo trpeti povrežbe, in pravi dolgovno: »Osebe, ki se povrežile protipostavno postopanju, ni občinski odbor v celoti, ampak oni odborniki, ki so se pri znanju občinski seji, katere se je udeležil tudi zastopnik deželnega odbora, izrekli solidarnost z županom.« Zakaj je vendar deželni odbor naslovil svoj zloglasni in protipostavni ferman na županstvo in ne na dotične odbornike! Županstvo je torej povsem opravičeno k tožbi na upravno sodišče! In je čisto prav, da se tudi na Dunaju dozna, kako klerikalna gospoda pri deželnem odboru kranjskem tepta zakone. Deželni odbor je prav tako zavezan spoštovati in se ravnati po obstoječih zakonih, ko vsaka druga avtonomna oblast. Dolžnost vlade pa je, da čuje nad tem, da se respektirajo zakoni. Prav zato pa se nam vsiljuje vprašanje, ali je deželnemu vladnemu predsedstvu znano, kako nepostavno preganjanje deželni odbor napredno idrijsko občino. In če mu je znano, zakaj ne stori konca temu upravnemu škandalu! Ali hoče biti c. kr. vlada soodgovorna za vse neštete nepostavnosti, ki jih brez vsakega najmanjšega razloga in povoda, vpričarja deželni odbor nad ubogo idrijsko občino. Z obsojbo deželnega odbora bo obsojena tudi c. kr. deželna vlada.

— Dopolnilne deželnozbornske volitve na Goriškem. Klerikalcem je predla strašno huda glede kandidature za trge in mesta. Povsodi so iskali okoli in prosili, pa nikdo ni hotel sprejeti dvomljive časti klerikalnega kandidata. Slednjič so našli župana v Sv. Križu na Vipavskem Tomaža Mrevljeta, kateremu se ne morejo prečuditi, kako da se je izpostavil za kandidata klerikalcev, ko vendar vidi, da ga rabijo le za veliko silo. — Za veleposestvo je že sestavil dr. Gregorčič svojo listo. Pravi, da je kompromisna, ker je utaknil v njo enega onih, katere je bil vrgel iz deželnega zbora v sloveči seji 27. decembra lanskega leta. Gregorčičeva lista to pot ne dobi toliko glasov kot zadnjič. Volitev iz veleposestva se bo vršila prihodnjo soboto 23. t. m. dopoldne.

— Goriški »novostrujarji« prirejajo shode, na katerih rentacijo proti nameravanemu državnemu davku na vino pa šele sedaj, ko je že skoro gotovo, da ne pride do takega davka. Nastopajo skrajno demagogično, končno pa delajo velikansko reklamo za svoj list »Novi čas«, ki je naperjen proti Gregorčičevima listoma »Gorica« in »Primorski List«. Take shode so imeli v Kronbergu pri Gorici in pri Rebku. Novostrujarjem se je pridružil tudi poslanec Fon. Med novostrujarskim »Novim časom« in listoma starih klerikalcev nastajajo že javni spori.

— Župana v Boven na Goriškem je tožil občinski bovski zdravnik dr. Fürth radi žaljenja časti. Fürtha je župan g. A. A. Mlekuš odpustil. Ta se je pritožil radi tega pri zdravniški zbornici, katere je zahtevala od Fürtha, da mora g. Mlekuš tožiti. Ta ga je res tožil in v Korminu je bil g. župan obsojen na 8 dni zapora, ali pri okrožnem sodišču v Gorici popolnoma oproščen. Gregorčičeva »Gorica« je bila začela že cel boj proti županu Mlekužu ter je stala na strani krščenega žida dr. Fürtha. Sedaj se je blamirala s Fürthom vred.

— Blamaža dr. Benkovića. Klerikalec hoče imeti povsod svoj nos. Če kljub vsi svoji vsiljivosti ne more do kake stvari, tedaj je uzaljen njegov katoliški ponos. V Brežicah se je svoj čas ustanovil konzorcij, ki je imel vse potrebno ukreniti za gradnjo nameravane železniške proge Rogatec - Brežice - Rudolfovo. V ta odbor so bili izvoljeni Nemei, nemškoturjari, napredni in klerikalni Slovinci. Dr. Benkovič pa, ki hoče povsod zvoniti na veliki zvon, je bil popolnoma prezrt. Nihče se ni spomnil nanj, niti klerikalni župani, niti klerikalni načelniki okrajnih zastopov. Dr. Benkovič je bil grozno užaljen. Lansko leto je sestavil letak, v katerem je naznanil ustanovitev novega železniškega odseka ter ob enem pozival interese, naj takoj ustavijo svoje sodelovanje pri starem odboru, kateremu naj tudi ničesar več ne prispevajo. Stari odbor je Benkoviču odgovoril s protiletakom, v katerem se govori med drugim tudi o politični hujskariji, o političnem hujskaču in o osebnih častilakomnostih. Dr. Benkovič je smatral to za razžaljenje svoje častitljive osebe. Sestavil je obširno tožbo proti železniškemu odboru v Brežicah ter predlagal, da se določi za razsojo te zadeve c. kr. okrožno kot porotno sodišče v Novem mestu. Nadsodišče v Gradcu pa je ogromno Benkovičev tožbo dalo — ad acta.

— »Deutsches Vereinhause« hočejo zidati v Ptuj in beračijo v ta namen križem sveta in celo med Slovinci. Sicer že imajo tam svojo hišo, pa jim je prestara in pretarna in zato jo hočejo razširiti in prezidati na tuje stroške. V oklicu, ki ga razpošiljajo na »Werte Volkgenossen«, pravijo, da so otičli na slovenskem ozemlju in da jih je na

mo 4000 tih da tam sami ne morejo zadržati.

— Volitve v bolnišnično okrajno blagajno v Trstu. Pred štirimi leti so smagali pri volitvah v imenovanjsko bolnišnično blagajno socialisti proti tedaj vladajoči laški liberalni stranki. Slovinci se takrat volitve niso udeležili, ker so upali, da bo socialno demokratična stranka pravilna tudi napram slovenskim delavcem. Ker so se pa Slovinci zopet enkrat kruto varali v socialnih demokratih, ki postopajo s slovenskim delavcem v mnogih slučajih še slabše kot so postopali laški liberalci, zato postavijo pri letošnjih volitvah slovenski delavci svoje lastne kandidate. V ta namen sklicuje tržaška Narodna delavska organizacija za jutri dva javna shoda in sicer v Rojani in na Opatih.

— Iz šolske službe. Ker je učiteljica Marija Bučar izstopila iz šolske službe, pride na njeno mesto v Belo Cerkev prov. učiteljica Julija Komar. Prov. učiteljica na Selu je postala dosedanja suplentinja Ivana Logar. Bivša suplentinja Ivana Munda je nastavljena od 1. maja 1910 za prov. učiteljico na Premu.

— Jurjevanje na Ljubljanskem gradu prihodnjo nedeljo t. j. 24. t. m., bo letos nekaj posebnega. Kakor smo že zadnjič naznanili, priredita v prid naši šolski družbi njeni šentpeterska in šentjakobska - trnovska podružnica to jurjevanje. Šentjakobska - trnovska podružnica hoče biti vredna sestra svoje šentpeterske tovarišice, zato veselična odbora tukajeta med seboj v pripravi, ki so večinoma že vse končane. Za danes naj omenimo, da bo obširno grajsko dvorišče lepo okrašeno z narodnimi zastavami, vsakovrstni »štanti« se bodo vrstili krog in krog, v njih se bo pa točila izborna kapljica, ki jo je Bog dal, izvrstno slovensko pivo, ki so jo zvarili bratje Čehi, dobil boš prigrizek kuhan in pečen, kadil boš lahko kot Turek in še veliko, veliko drugega lepega boš dobil, če boš le nekoliko zaveden in zavzet za Ciril-Metodovo družbo. Omeniti je pa takoj, da ne bomo nikogar prav nič odirali in bodo vse cene tako zmerne kot v prav solidnih gostilnah in prodajalnah. Tudi vstopnine ne bo nobene, le če bo kdo hotel kaj dati. V vseh sotorih bodo prodajale naše poštvovalne rodoljubne gospe in gosposdične šentpeterske ter šentjakobske in trnovske, ki jim je slovenska deca ob naših jezikovnih mejah nad vse pri sreč. Poudarjati je, da bosta obe podružnici prodajali samo dobro blago. Zlasti omenjamo tukaj slavnoznan Mrakovčevino, ki ga bo točila šentjakobska - trnovska podružnica. Ime mu je »Stari Rimljan« in kakor privedujejo dobri poznavalci vinske kapljice, to vino kar samo »doli teče«. Ravno tako bo tudi šentpeterska podružnica prodajala tako rijačo, da se bo srce kar smejalo pri pogledu in okusu. Že z ozirom na povedano sledi, da je jutri, v nedeljo, teden Ljubljanski grad zbiralnišče vseh zavednih Slovincov in Slovenk iz Ljubljane in okolice in splošna deviza ta dan naj bo: Vsi na jurjevanje na Ljubljanskem gradu!

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Fran Toporišč, okr. sodn. v Kostanjevici znesek 10 K mesto venca svojemu sošolcu t. A. Medvedu h kamnu »Pevski klub v Ribnici«.

— »Slovenska Matica«. Pri sinočnji odborovi seji »Slov. Matic« je bilo izvoljeno dosedanje predsedstvo s prof. dr. Fr. Ilesičem na čelu.

— Koncert »Glasbene Matic« v tork, dne 19. t. m. Odbor »Glasbene Matic« prosi slavno občinstvo, ki namerava posetiti koncert, da si blagovoli sedeže in vstopnice prej osigurati, lahko tudi pisnim putem. Zanimanje za koncert je namreč zopet veliko in marsikateri bi pri blagajni ne dobil priljubljenega mu prostora. Gospod odlični operni pevec Jul. Betetto se bo odlikoval z novimi, zelo efektnimi točkami. Gospo Costaperaria - Dev pa itak že več let nismo čuli v Ljubljani. Priljubljena domača koncertna pevka bo pela pesmi domačih skladateljev Lajovica, Adamoviča in Deva.

— Predavanje v umetni, paviljonu R. Jakopiča. Opozarjamo še enkrat na predavanje g. P. Žmika: o pomenu um. uazstav sploh, posebno sedajne, ki se vrši jutri v nedeljo ob 11. dopoldne v paviljonu R. Jakopiča.

— Predavanje »Akademijek«, ki bi se imelo danes vršiti v »Mestnem domu«, se preloži na prihodnji teden.

— Jutri v »Narodni dom« na družinski večer Vajenske skupine N. D. O. to bodi deviza vsrega rodoljubnega občinstva ljubljanskega, ki hoče s svojo udeležbo gmotno in materijelno podpreti našo nadebudo mladinu. — Na sporedu je tretji in zadnjič velepriljubljena narodna igra »Divji lovec« v IV. dejanju. Tudi več drugih točk se bo proigvajalo. — Sodeloval bo tudi tamburaški zbor N. D. O. Vstopnina za osebo 30 vinarjev; vrši se pri pogrnjenih mizah. Po predstavi bo prosta saba. — Upamo in pričakujemo s strani našega občinstva, zlasti narodno-

ga činstva in delavstva največje udeležbe. Pokažimo za dejanji, da vemo kaj je za nas N. D. O., pokazimo, da ljubimo našo mladino, iz katere hočemo vzgojiti tudi res moče delavce, ki bodo znali upoštevati vašo naklonjenost. — Torej jutri v »Narodni dom«. — Začetek ob pol osmi uri.

— Zabavni večer. Kakor smo že poročali prireditelji slov. trg. društva »Merkur« v soboto, dne 16. t. m. ob 9. uri v Švicariji zabavni večer pri katerem bode poleg popolnega društvenega pevskega zbora sodeloval tudi oddelek »Slovenske Filharmonije«. G. člani in slavno občinstvo vabimo, da se istega mnogostevilno udeležijo. — Vstopnina prosta.

— Družinski večer priredijo dne 23. t. m. v areni »Narodnega doma« zavedni rodoljubi. Vse čisti dobiček je namenjen »jubilejnemu daru slovenske mladine«. Na sporedu sta igri: »Vdova in vdovec« in »Bratranec«. Po predstavi ples. Družinski večer se vrši pri pogrnjenih mizah. Vstopnina 60 vin. Kdor se hoče dobro zabavati ter pri tem darovati nekaj vinarjev naši prekoristni družbi sv. Cirila in Metoda, naj pride dne 23. t. m. v »Narodni dom«.

— Društvo zdravnikov na Kranjskem ima svoj izredni občni zbor v četrtek dne 28. aprila ob pol 7. zvečer v mali dvorani hotela »Union«. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Volitve po novo odobrenih pravilih: a) predsednika, b) 10 članov odbora, c) 2 računskih preglednikov. 3. Samostojni predlogi članov. (Glej § 18. društvenih pravil.)

— Društvo godbenikov za Ljubljanski okraj ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 20. t. m. ob 5. popoldne v restavraciji »Perles«.

»Pa mi jo žingamo, pa mi jo žagamo...« V St. Vidu nad Ljubljano je bila one dni birma. Cerkevna slavnost se je slovesno izvršila in duhovni gospodje s škofom na čelu so se menda kar oddahnili, ko se ni bilo več treba dostojanstveno in imenitno držati. Kakor je že tradicijonarno, sestojala birma vedno iz dveh delov: iz cerkvene slovesnosti in iz pojedine v farovžu. Slovesnost je bila imenitna in pojedina je bila tudi imenitna. Pa tudi veselja je bila. Milostivi so bili jako milostivi, prav domači so bili, prav nič »firštovski«. Se tisto so povedali, kako so kot lemenatar glavo v peč vtaknili, kadar so cigarete kadili. In kadar milostivi to povedo, takrat so vedno dobre volje. In ker so bili milostivi dobre volje, se tudi drugi gospodje niso ženinirali. Tako je postalo veselo v družbi, zelo veselo. Vladalo je tisto razpoloženje, ko bi tudi resnobna duhovska najraje zapela. Saj tiste »Pa mi jo žingamo, pa mi jo žagamo...« ni bilo slišati, a razpoloženje je bilo tako. To se je poznalo na tistem duhovnem gospodu, ki je zapustil rdečega obraza in težkih nog veselo družbo in jo je krenil na Šmarno goro, da bi tam ali tolažil ali v sv. olje del odnatega gospoda. Po ravnem je še šlo, težko pač, a šlo je. Toda — v hrib! To je bilo težje. Silil in silil se je gospod, boril se je proti vinskim duhovom ali premagati jih ni mogel. Na potu je omagal. Samo toliko moči je še imel, da je pritrkljal za neki grm in tam je obležal. Dva moža sta ga našla popolnoma nezvestnega. Ni ga bilo prebuditi. Moža sta sicer videla, da je gospod pijan, a bila sta usmiljenega srca. Naložila sta si gospoda in ga nesla na Šmarno goro in ga tam položila za peč. Tam je gospod spal, dolgo spal, a kdaj se je prebudil, tega nobena povestnica ne pove... Mi pa smo ta dogodek zabeležili, da vidi javnost, s kako pravico klerikalni listi vedno pisarijo o liberalnem pijančevanju.

Iz Mirne na Dolenjskem se nam piše: Sedaj pa res ne vemo, kam naj bi se obrnili in kje je še kaka oblast, ki ima več besede, kakor škofijiški ordinarijat. Ta ordinarijat neče vstreti ljudski želji, splošni želji vseh faranov. Klerikalci vedno govorijo o ljudskih pravicah, a ljudstvo še toliko moči in veljave nima, da bi moglo doseči odstranitev takega »božjega namestnika« kakor je Anton Kocjančič v Mirni. Škofijiški ordinarijat torej neče vstreti ljudski želji in prošnji, da bi vendar že kam drugam porinilo neslanega Antona Kocjančiča, ki ga je noben človek v fari ne more več videti. Kocjančič je vsled tega vse bolj neznošen. Dne 10. t. m. je na leci tako razsajal, da je vsak pameten človek videl, kam da spada. Časih se je še kaka božja beseda z lece slišala, sedaj pa se sliši samo psovaje prokletih liberalcev in prepovedovanje naprednih časopisov. In kake urne besne oslarije morajo ljudje časih poslušati. Tako je Kocjančič pravil, da koplje med severno in med južno Ameriko prekop Panama, ki bo veljal toliko in toliko sto milijonov in pri tem besno tolkel ob leco, čeč, kdo je tega kriv — samo liberalci. Menda bi človek še farovski kravi prei dopovedal, kake svetovne važnosti je panamski prekop, kakor pa

dušnemu pastirju Kocjančiču. Samo radovedni smo; kaj voha Kocjančič po Ameriki. — Ali mu je sam zlojed kaj telegrafiral, ali mu je Obojev Miha sporočil, naj pride tja. Če pojde, mu kličejo mirniški liberalci: Bog dan srečno razjo zastoni!

Z vlaka je padel zidarski pomočnik France Brglez. Dne 5. aprila se je vozil po dolenjski železnici proti Zatičini. Gledal je pokrit skozi okno, tako da mu je odneslo klobuk pri Zgornji Dragi med Višnjo goro in Zatičino. Hitel je na ploščad gledat za klobukom, pa mu je spodrsnilo, ko je vlak ravno zavil v ovinku, in je padel ob vlak, ki pa ga ni povozil, vendar je Brglez težko ranjen. Prepeljali so ga v Kandijo v bolnico.

Nesreča v rodbini. Janez Kavšek, posest. v Smolenji vasi pri Novem mestu, je zbolel za pljučnico 31. marca, dne 5. aprila pa je bil že mrtev. Pokopali so ga 8. aprila. Takoj drugi dan je šla vdova Neža Kavšek na njivo, pustivši doma tri otroke v starosti od 1—7 let, in nadzorstvo pestunje 10letne deklice. Miha Kavšek, ki je bil 6 let star, je plezal po težki trugi za pesek, ki je bila prislunjena k podovi steni. Kar se truga prevrne na dečka in ga ubije. Živel je sicer še nekoliko ur, do zavesti pa ni prišel več. Ko je prišla zvečer dečkova mati domov in izvedela grozno novico, je zblaznela.

Prememba posesti. Pintarjevo hišo v Kandiji je kupil župan Josip Zurec za 30.000 K, on pa na Loku pa Josip Windischer, mesar v Kandiji, ki je kupil tudi od gospe Perko hišo, kjer je na postaji »Restavracija pri železnici«, za 80.000 K.

Ubil se je pri Črmošnjicah pri Novem mestu mestni delavec Aužin, ki je bil božjasten in je vrhu tega rad mnogo pil. Aužin je bil pri zadnjih tukajšnjih demonstracijah med drugimi demonstranti nekaj časa zaprt. Zdal pa le ni dočakal, da bi bila postala obsodba okrajnega glavarstva pravomočna.

Belokranjska železnica bi morala glasom državne pogodbe med obema državnima polovicama že 1. oktobra letos steči, a kaj bo iz nje? Podrobni načrti se sicer delajo odkar je potrjena proga skozi Smukov tunel na Črmošnjicah in od tod na Metliko, toda inženirji pošiljajo drugega za drugim stran. To dejstvo in okolnost, da se na Hrvaškem od Metlike naprej nič ne gradi te proge, je dokaz, da bo izdelovanje podrobnih načrtov zadnje delo tukajšnje sekcije za trasiranje belokranjske železnice, potem pa bodo odšli inženirji.

Hudobna ognjena roka je zopet zanelila v Podrebru pri Semiču požar. To je že četrti požar v par mesecih. Dne 4. aprila t. l. okoli 11. ponoči je začela goreti zidanka Martina Malenška iz Malin št. 2 in zidanka Mate Pluta iz Cerovca pri Črmošnjicah. Malenšek ima škodo 2500 K, Plut pa 1200 K. Splošno se sumi, da je zanelila ta požar družina Franceta ali Mihe Hudorovca, da bi s tem dokazala, da sta Miha in France Hudorovac, ki sta v zaporu radi prejšnjih požarov, nedolžna.

Idrijski Oswald je sam razložil svojim brunnim ovčicam svoj častni priimek »obskurni Oswald« in pri tej priliki opisal svojo debelo duhovno posodo. Gotovo so idrijski klerikalni mameleki brali v idrijskih »Slovenčevih« novicah z največjim zadoščenjem o telesnih in duševnih vrlih svojega ljubljenege nadpastirja. Pač ne maramo kaliti tega nedolžnega veselja! Vsakemu svoje!

Kako se dela v idrijski občini. Pod tem naslovom piše klerikalni pisar v »Slovenčevih« idrijskih novicah o neki stavbni zadevi. Ne bomo se prerekali s klerikalnim zavjalcem resnice in ignorantom, konstatujemo zgolj dejstvo, da je okrajno glavarstvo v Logatcu zavrnilo pritožbo prizadetih strank in izjavilo, da se je komisijski ogled pravilno izvršil. Klerikalni mazač pa se naj drugi raje vpraša, kje je doma več zavijanja resnice, obrekovanja, laži in svetohlinstva, ko pri idrijskih klerikalcih!

Godbeno društvo v Idriji priredi na predvečer 1. maja prvi promenačni koncert v letošnjem letu na Glavnem trgu pred mestno hišo.

Bilanca zimskega športa v Bohinju. Bohinj vedno bolj stopa na pozorišče in nadejati se je, da v najkrajšem času doseže med svetovnimi zimskosportnimi kraji uvaževanja vredno mesto. To se je pokazalo zlasti pretečeno zimo. Cela Evropa je trpela radi izvenredno neugodne zime. Ravno ta zima je bila za Bohinj najboljša preskušnja, ki je pokazala, da se nade, stavljen v Bohinj glede razvoja zimskega športa morda v najkrajšem času nad vse pričakovane izpolnijo. Kljub skrajno neugodni zimi je tudi letos obiskalo Bohinj posimi nad 2000 tujcev. Seveda je k temu pripomoglo mnogo tudi ravateljstvo državnih železnic v Trstu, ki je upoštevala pozornost kranjske deželne svrhe za tujski promet in delavskega ministrstva, vpeljalo iz

Trstni posebni. Sportske vloke. Valed tega se sme pričakovati že v najbližji bodočnosti najugodnejši razvoj Bohinja po zimi. Ravnatelj državnih železnic v Trstu dvorni svetnik Galambos in podravatelj vladni svetnik dr. Aufrednik sta se osebno zanimala za razvoj Bohinja in železnih zvez, ki bodo v doglednem času tudi državnim železnicam donosale dobička. Kljub slabi zimi torej lahko trdimo, da je pretečena sezona jako ugoden napredek za Bohinj. Zanimivo je gotovo, da se je v Bohinjski Bistrici tamošnji kolar takorekoč že specializiral na izdelovanje bohinskih sank, ki so našle priznanje v vseh sportskih krogih in ki vsled tega obetajo postati izvozno blago. Zeleti bi bilo le, da se vsi na zimskem športu v Bohinju prizadeji krogi kar najbolj zanimajo za nadaljni razvoj in po svojih močeh pripomorejo k temu, da se čim prej na celi črti izvedejo že zasnovane zimskošportne naprave. S tem ne bodo koristili samo sebi, koristili bodo celokupnosti, ker na ta način dosežemo blagostanje ljudstva in svetovno ime kraja.

Nova emisija delnice Jadranske banke v Trstu. Opozorjamo na današnji inšert glede povznanja delnice glavne Jadranske banke v Trstu od 3.000.000 K na 4.000.000 K, kakor tudi na to, da sprejema Jadranska banka že od danes predprijave na delnice nove emisije. Natančni pogoji subskripcije so navedeni v omenjenem inšertu.

Tatovi senožeške cerkve poslali svoj »plen« — »Piccolu«! Iz Trsta nam pišejo 14. aprila. Kakor ste tudi v Vašem listu poročali, je bila v noči med 6. in 7. t. m. oropana župna cerkev v Senožečah. Vrednost pokradenih predmetov po zadržanju cerkvene oblasti znašala je več tisoč kron. O tatovih seveda ni bilo ne duha ne sluha. V sredo popoldne je dobila prodajalca »Piccolu« v utici na trgu južnega kolodvora v Trstu omot z napisom v italijanskem jeziku: »Vzrok obžalovanje — se prositi za omot oddati »Piccolu«. Napitnino dobi dotičnik tam.« Omot je vrzel nekdo v zaprti utici s tem, da je siloma dvignil okno. V omotu so bili v papirju zaviti zdrobljeni koseci rumene in bele kovine. Najditičnica je takoj oddala skrivnostni omot administraciji »Piccolu«, kamor je pa že ob istem času došlo po pošti pismo, oddano v Trstu na pošto. S svinčnikom v italijanskem jeziku (seveda neslovnično) pisano pismo se glasi v slovenskem jeziku nekako takole: »Administracija »Piccolu«! — S tem pismom prosimo, da priobčite v »Piccolu« te vrstice: Kakor znano, je bila v noči med 6. in 7. aprilom t. l. okradena cerkev v Senožečah in sicer se je v javnosti razglasilo, da znaša tatvina več tisoč kron, kakor je poročal tudi »Slov. Narod« v Ljubljani od 8. t. m., v katerem je bilo rečeno da je bila okradena Jezusu zlata krona, ki je pa bila v resnici medena (mesinkasta), in drugemu Jezusu srebrna, k je pa bila le iz einka. V vseh ukradenih predmetih je bilo le en kilogram srebra, a prav nič zlata. Tako delajo naši ... duhovniki, da goljufajo nevedno ljudstvo vsem tem ... duhovnikom za to malenkostno vrednost, ki ni izdala niti za pašto in fiziolo. In tako vračamo »zlato« nazaj, ker je nam žal za storjenimi čini. Spovedali se bomo pa v kaki drugi cerkvi. »Zlato« se nahaja v utici na Kolodvorskem trgu, kjer se prodaja »Piccolu«. »Piccolu« pripomnimo, da mora avtor pisma znati slovensko, ker je citiral »Slovenski Narod« in ker je napisal »Senožečec« (Senožečec), kakor pišejo Italijani. To je seveda »Piccolu« maneuver, da bi prikazal tatu v očeh Italijanov — kot Slovence. Vse to po seveda ne bo zadostovalo, da bi policija prišla na sled tatovom, ako tudi obljublja, da bodo šli k »spovedi« v drugo cerkev, in pri vsem tem, da si dovoljujejo »špase«, da pri belem dnevu pošiljajo ukradene predmete uredništvu listov.

Obupen čin zapuščene mladenke. Magistratni uradnik v Trstu Karel Metlica se je delj časa ljubimkoval z 20letno Marijo Guardijančič, katero je naposled obljubljal, da ji zakon, zapeljal, da se nahaja sedaj v blagoslovljenem stanu. Ko je mladenka naznanila svojemu zapeljivcu posledice njunega intimnega občevarjanja, jo je le-ta zapustil, se je je povsod ogibal in ni hotel o njej sploh ničesar več slišati. Dekle je bilo vsled tega ravnanja zelo obupano in je gledalo na vse načine, da bi trdosrčnega zapeljivca pregovorila, kar se ji pa ni posrečilo. V četrtek zvečer je šla Guardijančičeva s svojo materjo po ulici Nuova in srečala tam nezvestega ljubimca, ki je šel z drugim dekletom. Približala se mu je in se pričela z njim prepirati. Metlica pa, ker ga je bilo sram, je odšel v vežo št. 27 iste ulice, kamor mu je sledila tudi Guardijančičeva. V veži je zapeljivec ponudil prevarjeni deklici 50 K, kar je pa ona z gnušom odbila, potegnila revolver in ga sprožila proti

sebi, ne da bi se bila ranila. Ne stral je prihitela policija, ki je iztrgala deklici morilno orožje in rok in jo odvedla na policijo. Na licu mesta se je takoj nabrala množica ljudi, a Metlica, boječ se sovražnih pozdravov od strani občinstva, jo je urno odkuril.

Slovenci na Reki. Piše se nam: V nedeljo 10. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor »Slovenskega bralnega in izobraževalnega društva na Reki«. Udeležba je bila nad vse pričakovane velika. »Dvorana hotela »Sušak« je bila polna Slovencev iz Reke, Sušaka in okolice. Počastilo nas pa je s svojo navzočnostjo, kar moramo posebno omenjati, tudi mnogo Hrvatov, zastopniki češke kolonije na Reki, ter zastopniki ravnokar se organizirajočih opatijskih in voloskih Slovencev. — Predsednik pripravljalnega odbora je ob 4. otvoril zborovanje, pozdravil navzoče, ter v jasnem in razločnem govoru označil namen slovenskega društva na Reki, ter njegovo delo v bodočnosti. Povdarjal je najprej njegov izobraževalni namen, potem pa posebno stremiljenje za gospodarsko osamosvojitvijo slovenskega življa na Reki. Nato so se oglasili mnogostevilni govorniki izmed zborovalcev, ki so z navdušenjem pozdravljali mlado društvo in mu zagotavljali gnotne in moralne pomoči. V istem smislu govorili so tudi hrvaški govorniki in nam obljubljali pomoči in simpatije. Druga točka dnevnega reda je bilo tajnikovo poročilo o delovanju pripravljalnega odbora. Tajnik je v kratkih besedah razložil težko pot, ki jo je imel odbor, predno je mogel spraviti društvo pod streho in sklicati občni zbor. Najtežje je bilo z drštvenimi prostori, vendar se je končno posrečilo, najti dve lepi, in za početek društva primerni sobi v sredini mesta. Tajnik je za svoje poročilo žel zahvalo in priznanje. Nato je bila volitev predsednika, osmih odbornikov, štirih namestnikov in dveh preglednikov. Z velikim navdušenjem je bil voljen predsednikom gospod Dušan Vilhar, veletržec na Reki. Tudi drugi odborniki so bili živahno pozdravljeni. Ko so bile volitve končane, se je oficijelni del shoda zaključil, zborovalci pa so še dolgo živahno debatirali in se končno razšli z nadami, ki jih mogoče niso prinesli s seboj na shod. Sijajna udeležba in veliko zanimanje, posebno pa v delavskih krogih je prepiralo vsakega, da bo društvo procvitalo in uspevalo v kulturnem in gospodarski prospek reških Slovencev. Upamo, da nam bo mogoče, tekoma enega leta otvoriti majhno knjižnico, kar nam bo pa le v tem slučaju uspelo, ako se nas rojaki v domovini z darili dobrih knjig spomnijo. — Pozivamo torej vse za slovensko stvar vnete rojake, da nas v tem oziru podpirajo, saj smo tudi mi obmejni Slovenci! Naslov »Slovenskega društva« je: Reka, Via Alessandrina št. 6./I.

Nemškutarija v Bosni. Znani fanatik škof Stadler v Sarajevu je pred leti spravljal z Dunaja v Sarajevu nek nunski red, ki se imenuje »Hčere božje ljubezni«. Te »hčere božje ljubezni« so ustanovile v Sarajevu višjo dekliško šolo s popolnoma nemškim značajem. Vsi predmeti se poučujejo v nemščini in razen hrvaškega jezika, kateremu se je milostno tudi priznalo nekaj ur. Srečna Bosna, čaka jo te še lepi nemškutarski časi!

Amerikanske novice. Umrli je v Elyju, Minn., Fran Labernik iz Cerkele na Gorenškem. — V Reedu, Pa., sta se ponesrečila Fran Babič, kateremu je zlomilo nogo, in Fran Trobentar, katerega je pritisnila skala. Oba se nahajata v bolnišnici.

— Umrli je včeraj v Ljubljani g. Andrej Kolar, gostilničar pri »mlinskem kamnu«. P. v. m.!

Elektrodiograf »Ideal«, hotel pri »Maliču«, zraven glavne pošte ima od sobote, dne 16. aprila do torka, dne 19. aprila 1910 sledeči spored: En dan v St. Moritzu. (Po naravi.) Spomini. Zanimiv ribolov. (Projekcija po naravi.) Usodepolni mlín. (Drama v barvah.) Družina Panchetti v Luna - parku v Parizu. (Različne zabave.) — **Dodatek k predstavli ob 8. zvečer, trajajoči približno 2 uri:** Pridobivanje plutovine. (Po naravi.) Zaljubljena tašča. (Komično.) Roghijeva sužnja. (Drama.) Sprejemni dan pri Luki. (Komično.) — Vsak terek in petek od 6. do 10. sodeluje slav. »Slovenska Filharmonija«.

Češki cirkus »Central«, ki se etablira za 6 dni v našem pratu v Latermanovem drevoredu, otvori danes 16. t. m. svoje predstave. To podjetje je prvič v Ljubljani in obeta pod spretnim vodstvom g. A. Klička nuditi več užitka kot običajna manjvredna podjetja te vrste. Podjetje ima dve lastni godbi, 20 konj in 45 artistov. Občinstvo se opozarja na to športno podjetje, ki je doseglo s svojim velikomestnim sporedom že v večjih mestih lepe uspehe.

V mučnem položaju je bil včeraj popoldne na Dunajski cesti aludbojo-

či strahnik. Ko pride mimo leta 1909. v Gornjih Gornjih rojani in v Dob pristojni, nekoliko na umu omejeni, najbolj pa žganjipitju udani Mihael Vojska, začne varnostnega organa brez vsakega povoda smerjati. Ker je Vojska včasih maral za besedo, ga je tudi takaj strahnik posvaril, da naj ide svojo pot dalje. V tem pa skoči izzivač vanj in začel se je boj, med katerim mu je strahnik zavl in roko zapono. Ta pa je potegnil s tako močjo, da jo je takoj pretrgal. Nato sta se zopet spoprijela, pri čemur je slednjič Vojska le podlegel. Očividci so takoj telefonirali po pomoč, ki je prej ko je bilo mogoče prišla z »zelenim vozom«, v katerega so nasilneža naložili in odpeljali v varnost. Vojska je bil svoj čas že v blaznici na Studencu, kamor ga bodo bržkone zopet poslali, kajti sicer ni pred njim varno niti občinstvo, niti javna straža.

Samomor. Včeraj popoldne se je v hlevu v topničarski vojašnici obesil topničar Matija Fele iz Zagorja. Ko so ga tovariši zagledali je še živ, in mesto, da bi ga bili takoj rešili, so zbegani klicali druge na pomoč, Fele pa je med tem časom izdihnil. Vzrok samomoru je baje to, ker bi moral za neko kazen še pet mesecev služiti čez običajno službeno dobo. Truplo so prepeljali v garnizijsko mrtvašnico.

Zatekel se je nekam dne 28. m. m. lovski pes veleposestnika g. Andreja Mejca iz Kaplvasi pri Komendi. Pes je eno leto star, velik, bel ter ima na ovratniku znamko št. 6 in napis Kaplvasi. Domneva se, da ga je nekdo namenoma odpeljal in so ga baje videli nazadnje v Senčurju pri Kranju. Kdor ga ujame, odnosno odvzame, naj takoj sporoči g. Mejca, ki da za to 20 K nagrade.

Kolo poneveril je dne 13. t. m. bivši potnik za milo Ivan Petrič izposojevalec koles g. Čamerniku na Dunajski cesti. Kolo je torpedo, tvrde »Puch«, ima prost tek, krivo balanco, trd sedež, kolesi imata rdeč pas ter ima tovarniško štev. 16.961, pod sedežem pa je na drožici vtisnjena št. 5. Pred nakupom se svari. Petriča zasledujejo tudi zaradi neke že preje izvršene goljufije in poneverbe kolesa.

Mlad lovec. Predvčerajšnjem popoldne je v tivolskem gozdu nek mlad deček s flobert-pistolto streljal ptice. Ker je bila nevarnost za sprehajalce, mu je stražnik orožje zaplenil.

Aretovan je bil predvčerajšnjem Zid Alfred Dutsch, roj. 1870. v Gr. Brezkoregu na Ogrskem. Mož je hodil po gostilnah in prodajal za neko firmo sekirice za automobile in za to je vzel nekeje predujem. Od tvrde je bil sicer odpuščen že davno, a je imel še vedno njene tiskovine, denar, katerega je dobil, pa je porabil za se. Izročili so ga zaradi goljufije sodišču.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 65 macedoncev, 10 Ogrov in 90 Hrvatov; nazaj je prišlo pa 40 Slovencev in Hrvatov. V Heb je šlo 50, v Buchs 60, v Inomost pa 72 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 90, v Budapešto 40, v Celje 35, v Kočevje 38, v Maribor pa 72 Lahov.

Izgubljeno in najdeno. Na južnem kolodvoru sta bila izgubljena odnosno najdena dva dežnika in zaklenjen rjav ročni kovčeg. Služkinja Erna Jušovarjeva je izgubila bankovec za 10 K. Zasebnik g. Jožef Štor je našel kolesarsko napihajo.

Velikanski požar na Brdih v bližini Radovljice.

Danes ob 9. dopoldne je vzbruhnil nenadoma ogenj v hiši gospodarja Olfčiča, vulgo Andreja, na Brdih v bližini Radovljice. Ker je vas takorekoč natičeno skupaj in ker so hiše kakor tudi ostala gospodarska poslopja zvečine pokrita s slamo, je bila vsaka rešitev brezuspešna. Hipoma je stala vsa vas, ki šteje 9 gospodarjev, v ognju. Večina ljudi je bila na polju, vsled tega je ogenj tembolj gospodaril. Na licu mesta je bilo v kratkem zbranih sedem požarnih bramb, a vse njih delo je bilo pač le to, da so gorilaše gasili. Obvarovali, oziroma rešili so le deloma dve hiši in 2 gospodarska poslopja, nevtiši švinjakov in drugih takih manjših kolih. Pogoreli so si rešili le ta, kar so imeli na sebi. Zgorelo je tudi precej živine, posebno mnogo prešičev, nekaj koštrunov, telic in krav. A število požara je postala tudi žena posestnika Ažmana. Reševala je z največjim pogumom živino, a pri tej rešitvi se je vsul nanjo strop hleva in žena bi ostala v ognju, da je ni oni trenutek potegnila njena lastna hiša, vso gorečo, iz ognja. Ravica je bila strahovito opečena, da je v groznih bolečinah umrla popoldne okrog 5 ure, prejemiši je prej svete sakramente umirajočih. Kako je ogenj nastal, se ne ve natančno. Govori se,

da vohod nepačljivosti, da je neka ženaka hodila s svečo po hlevu in da se je potem vnela stelja v onem hlevu. Pogled na pogorišče je žalosten. Obupani in obhokani ogledujejo prebivalci svoja razdejana stanovašišča, kajti ne vedo kaj bodo oblekli, kaj v usta deli in kako bodo ostalo živino prerediti. Večina posestnikov je bila zavarovana za male vsote, a te zadostujejo le za trenutek. Boda in revščina je velika. Zato prosimo usmiljenja srca: Pomagajte! Kdor hitro dá, dvakrat dá. Vsak dar dobro došel. Darove sprejemata županstvi Radovljica in Lancovo.

Slovanski Jug.

Srbski kralj v Makedoniji.

(Dopis iz Soluna.)

Ljudstvo se ne ve spominjati, da bi bil kdaj potoval po Makedoniji kak vladar. Ko se je izvedelo, da pride v Makedonijo srbski kralj Peter, je bilo vse ljudstvo brez razlike narodnosti vznemirjeno, saj se je jelo pripravljati na čim najslajnejši sprejem srbskega vladarja.

V ponedeljek 11. t. m. se je v Solunu bliskoma razširila vest, da pripluje opolnoči sultanska jahta v pristanišče s srbskim kraljem na krovu. Mahoma se obleklo vse mesto v praznično obleko. Z hiš so vihrale srbske in turške zastave, z oken in balkonov pa so bile razbošene dragocene preproge. Po ulicah je valovala nepregledna množica. Noč je legla na mesto, a ulice so bile svetle kakor po dnevu, po njih pa so vrel ljudje proti pristanišču. Okrog 11. je odplul iz luke kralju nasproti poseben parnik s srbsko kolonijo na krovu. Točno ob 12. so naznanjali topovski strelji s trdnjave, da je kralj dospev v pristanišče. Ljudstvo na obali je navdušeno klicalo »jaša«, »zito« in »živio«, na to pa se je mirno razšlo, ko se je izvedelo, da kralj prenoči na jahti. Komaj se je zdanilo, je bilo na obali zopet vse črno ljudstva. Točno ob 8. zjutraj je stopil kralj Peter v spremstvu sultanovega namestnika Ibrahim beja na suho. S trdnjave je zagrnelo 21 topovskih streljav. Ljudstvo je prirejalo kralju navdušene ovacije. Kraljeva kočija se je komaj in komaj prerila skozi množico ljudi. Kralj je na to posetil džamijo »Kasilić«, kjer je grob sv. Dimitrija, in džamijo »Sv. Gjorgja«, kjer je nekdo propovedoval apostol Pavel. Na to je odšel na kolodvor, kjer je sprejel srbsko kolonijo. Točno ob 11. se je kralj z dvornim vlakom odpeljal iz Soluna.

Vse postaje na progi proti Skopca je bila okrašena s cvetjem in z zastavami. Na kolodvorih je kralja spoštljivo pozdravljala nepregledna množica. V Velesu, kjer je dvorni vlak stal par minut, je bil sprejem posebno sijajen. Množica ljudstva, častna stotnija, dijaki in učitelji srbskih šol, bolgarsko telovadno društvo »Junak« in nebroj drugih društev je čakalo tu kralja. Ko se je vlak ustavil je vojaška godba svirala, a vse ljudstvo je pelo srbsko himno.

Ob 6. zvečer 13. aprila je dvorni vlak prišel v Skopje. Na kolodvoru je bilo nad 10.000 ljudi. Vse kolodvorsko poslopje je bilo v zelenju, v srbskih in turških zastavah. Čakalnica ej bila okrašena s cvetjem in z dragocenimi perzijskimi čilimi.

Na peronu so svirale tri vojaške in štiri civilne godbe. Pred kolodvorom je bilo razvrščene več tisoč vojske: pehote, artiljerije in konjenice.

Ko se je vlak ustavil na postaji, so vse godbe svirale srbsko himno, ozračje pa so pretresali gromoviti živio-klici. Na peronu so bili vsi državni in razni cerkveni dostojanstveniki, šolska mladina vseh veroizpovedi s svojimi profesorji in učitelji, predstavniki meščanstva itd. Kralj je sprejemale vse deputacije v vozu. Med prvimi je sprejel srbskega metropolitana Vičentija. Ob 7. zvečer se je kralj odpeljal. Množica je zasedla vso železniško progo, ter prirejala navdušene ovacije.

Najiskrenejši je bil sprejem v Kumanovu, kamor je vlak prišel ob 8. zvečer. Kolodvor je bil sijajno razsvetljen. Na tisoče in tisoče ljudstva je bilo na kolodvoru, nad njim je vihralo nad 20 srbskih zastav. Ko se je približal vlak, je vojaška godba zaigrala srbsko himno, množica pa je klicala: »Živio srbski kralj, dobro došel kralj Peter.« Na peronu je pozdravil kralja kumanovski župan Turevik. Ko se je vlak le premikati, ga je množica obkolila in prosila vlakovodjo, naj ustavi vlak. Lokomotiva je piskala, ljudstvo pa je preplavilo tir ter prirejalo kralju ovacije. Može so plakali od radosti, žene so dvigale deteta, da bi videla srbskega kralja. Komaj in komaj so železniški uslužbenici pregovorili ljudstvo, da se je umaknilo s tira in napravilo vstop dvornemu vlakom. Med urne besedami živio-klici se je kralj Peter odpeljal proti srbski meji.

Tako je potoval po Makedoniji srbski kralj, pot njegova po Makedoniji je bil pravi triumf.

— Hrvatski sabor. V včerajšnji seji je prvi govoril poslanec Peter Krajnović. Govoril je o Rauchovih nasilstvih, o njegovem terorizmu nad uradništvom ter na to obširno razpravljaj o narodnem edinstvu hrvaškega in srbskega naroda. Frankovec dr. Bošnjak je nadolgo in široko razpravljaj o politiki njegove stranke ter pral stranko in dr. Franka pred očitani koalicije. Koalicijski poslanci so ga opetovano prekinili z medklici. Ko je trdil, da je za Srbe merodajna politika Belgrada, je nastal v zbornici velik vihar. Poslanci se klicali: »Ze zopet denuncira! Nastičev tovariš! Ves pošten svet pljuje na vas.« Ko je nastal mir, je dr. Bošnjak nadaljeval svoja izvajanja. Pri njegovih besedah, da bo imelo srbovanje bana Tomašića strašne posledice, ker bo ojačilo sovražnike habsburške dinastije, je nastal v zbornici nepopisan vihar. Poslanci koalicije so skočili po konci in klicali: »Denuncijant, navadni denuncijant! Kdo je sovražnik dinastije na Hrvatskem?« Ker je bila nevarnost, da se vname pretep, je prekinil predsednik sejo. Po zopetni otvoritvi je dr. Medaković odvzel besedo dr. Bošnjaku ter jo podelil grofu Kulmerju, ki je z indignacijo zavračal Bošnjakove insinacije. Z ozirom na Bošnjakov govor je ban dr. Tomašić prosil poslance, naj s takimi govori ne ponižujejo hrvaškega sabora ter opozorijo frankovce na to, da s takim nastopanjem ne bodo dosegli svojega cilja niti pri narodu, niti pri najvišjih faktorjih.

Po slovanskem svetu.

— Sokolska misel se širi čim dalje bolj. Danes je organiziranih čeških Sokolov nad 78.000, poljskih 20.000, hrvaških 12.500, slovenskih 6.300, bolgarskih 4.460, srbskih (v kraljestvu) 9000. — Ko bi le slovenska številka bila večja!

— Češke knjižnice imajo na Češkem 849.787 knjig, 52 okrajev ima javne knjižnice z več nego 6000 knjigami. Nad 10.000 knjig ima pa 18 čeških knjižnic. Zato so pa Čehi v Avstriji glede izobrazbe na prvem mestu. — Kdaj bo tudi pri nas tako dobro poskrbljeno za javne knjižnice?

Razne stvari.

* L. 1909 se je priselilo iz Avstro - Ogrske v ameriške Zedinjene države 117.087 ljudi — 12% vseh priseljencev.

* Na Dunaju so l. 1900 našeli 4346 Poljakov, 1329 Slovencev, 805 Rusinov in 871 Srbokratov.

* V Bosni je bilo l. 1906 354 ljudskih šol z 801 učitelji; v Srbiji, ki ima le malo več prebivalcev, pa je bilo istega leta 1271 ljud. šol z 2375 učitelji. Srednje šole so v Bosni 4, na Srbskem jih je 24 in 1 univerza.

* Izvoz iz Avstro - Ogrske na Srbsko je znašal l. 1904 60-8% vsega uvoza na Srbsko, l. 1907 le še 36-4%, zdaj je pa še manjši. Proračun ministrstva za uk in bogocastje izkazuje za l. 1909/10 1.616.613 K manj kot lani za prosveto, za to pa 1.315.750 K več za kult.

* Na Poljskem se je l. 1909 popilo 58-5 mil. litrov žganja, na 1 osebo razmeroma 5-15 l.

* Madjarski listi se kregajo, ker se Madjari premalo množijo. Leta 1905 je prirastek za 2% manjši kot l. 1900. Le v nemadjarških okrajih se Madjari množijo hitreje, to pa zato, ker renegatstvo na Ogrskem zelo cvete.

* Na Dunaju je bilo l. 1908 2.042.426 prebivalcev; domovinsko pravico pa je imelo tam le 636.230 prebivalcev.

* Reka Misuri v Ameriki je v treh dneh popolnoma spremenila svoj navadni tok. Vsled tega so morali mesteca Barney v Nebraska prestaviti naprej proti gori, kjer sedaj teče reka Misuri.

* Živa reklama. Čevljar Ivan Špehek v Clevelandu si je napravil na veliko soboto imenito reklamo. Postavil je v svoje izložbeno okno živega čevljarja, ki je vpricho radovednega občinstva izdeloval čevlje. Tudi Slovenci postanejo v Ameriki iznajdljivi.

* Koepenški stotnik Viljem Voigt se je izselil v Ameriko, kjer baje namerava prirejati predavanja o svojih »kunstih«. Ker so pa Amerikanci splošno mnogo bolj prebrisani kot najbolj pretkan Nemeec, zato je jako dvomljivo, da bi mu predavanja kaj »nesla«.

* Ne pravite nikomur, cenjena gospodinja, ali pa samo svojim najboljšim prijateljicam, da imajo Vaši parketi tako sijajen bleek samo vsled rabe pristne Eisenstädterjeve paste »Molin«, ki se dobiva v vsaki večji trgovini z materialnim, barvnim in speocerjijskim materijali. Edini izdelovalec: tvornica lakov bratje Eisenstädter na Dunaju, IV./1. Pazite natančno na varstveno znamko »železni vitez«, ki je »podobljena na vsaki pušici. (1211)

Telefonska in hrzajevna poročila.

Parlamentarna senzacija — »Poljski klub« proti vladi.

Dunaj, 16. aprila. Preko noči je nastal v parlamentu senzacionalni dogodek: vedno vladi udani »Poljski klub« je nastopil proti vladi. Svoji je imel »Poljski klub« viharo sejo, ki je trajala preko polnoči. Seje se je udeležil tudi bivši minister galiski, deželni poslanec David vitez Abrahamowicz in zagotavlja se, da je leta vpriporil spremembo taktike »Poljskega kluba«, naperjeno naravnost proti vladi. Prvi je govoril klubov predsednik dr. Glombinski, ki je naglašal, da je parlamentarni položaj prav tako brezupen, kakor je bil pred Veliko nočjo, ostro protestiral, proti temu, da je vlada nekatere postavke, ki so bile v proračunu že odobrene, zapostavila ter zahteval, da se denar za te postavke še tekom tega meseca naklone. V političnem oziru je očital vladi, da ni ničesar storila, da bi sestavila zanesljivo parlamentarno večino. Finančni minister vitez Bilinski je branil vlado ter naglašal, da je vlada pripravljena najeti novo posojilo v znesku 55 milijonov, s katerimi bo pokrila letošnji deficit v proračunu in one postavke, odobrene v proračunu, za katere manjka pokrivanja. Poslanec Stapinski je skušal Bilinskega zagovarjati in je predlagal, naj se debata odloži. Njegov predlog je bil odklonjen. Na to je dal dr. Glombinski na glasovanje resolucijo, v kateri se poudarja, da bo »Poljski klub« glasoval za posojilno predlogo le pod pogojem, da se denar za postavke, odobrene v proračunu, takoj nakaže in ako se vlada obveže, da bo še letos sanirala deželne finance. Nadalje se izreka obžalovanje, da ni vlada ničesar storila, da bi razmere v parlamentu konsolidirala, da bi sestavila parlamentarni delavni program ter skušala sestaviti zanesljivo parlamentarno večino. Proti tej resoluciji je glasovala poljska ljudska stranka s svojim predsednikom Stapinskim na čelu. Odklonitev proti vladi je povzročilo 8 konservativcev, ki so glasovali za Glombinskega proti Bilinskemu. Rezolucija je bila sprejeta. Spremenjena taktika »Poljskega kluba« je napravila na parlamentarne in vladne kroge silen vtisk. Vse kaže na to, da se pripravljajo veliki dogodki.

Radi onesveščenja poslanca zaključena seja.

Dunaj, 16. aprila. Proračunski osek je ob 1. zaključil sejo, ker je poslanec Vaelav Kotlar padel v nezavest. Padel bi bil na tla, da ga ni so v paden prestregli poleg njega se nahajajoči poslanci. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Proračunski osek.

Dunaj, 16. aprila. O posojilni predlogi je danes razpravljala proračunski osek. Navzoča sta bila pri seji ministrski predsednik baron Biekerth in finančni minister vitez Bilinski. Oba sta bila silno resna in molčeca. Poslanec dr. Korosec je stavil predlog, naj se seja odloži do torka. Za ta predlog sta govorila dr. Ploja in dr. Adler, proti pa Kolischer, Marekhl, Morsey in d'Elvert. Korosev predlog je bil odklonjen s 23 proti 20 glasovom. Pri glasovanju ni bilo teh-le poslancev: barona Bataglia, Kolischerja, dr. Kramarja, Pacherja, dr. Ploja, Stapinskega in viteza Vukovića.

Zakaj ni bilo dr. Ploja pri današnji seji?

Dunaj, 16. aprila. Dvorni svetnik dr. Ploj je bil danes dopoldne referent pri treh razpravah pred upravnim sodiščem in sicer pri eni hrvatski, pri eni hrvatsko-italijanski in pri eni slovenski razpravi. Ker ni mogel dobiti za referenta nobenega namestnika, je predsedniku proračunskega odseka že včeraj sporočil, da se današnje seje ne bo mogel udeležiti. Dr. Ploj je prišel po končanih razpravah popoldne k seji.

Poslanec Hribar za svoje volilce.

Dunaj, 16. aprila. Poslanec Ivan Hribar je izposloval za svoje volilce-Barjane, ki so bili oškodovani po lanski povodnji, pri vladi 6600 K podpore.

Zaupna pojasnila.

Dunaj, 16. aprila. V današnji seji proračunskega odseka sta ministra Bilinski in Georgi podala poslancem zaupna pojasnila v uporabi denarja v vojaške svrhe ob priliki zadnje balkanske krize. Poslanec pravijo, da so bila ta pojasnila taka, da bi jih ministri lahko podala tudi v javni seji.

Radi napada grofa Khuena.

Budimpešta, 16. aprila. Državno pravdnštvo je vložilo tožbo proti bivšim poslancem Zachariasu, Hofmannu, Madarasu in Daugovom za-

radi napada na ministrskega predsednika grofa Khuena. Tožbi jih radi hudolstva nasilnosti, nagradnih na uradnih osebah, in radi pregrška teške telesne poškodbe.

Turški prestolonaslednik v Beogradu.

Beograd, 16. aprila. Semkaj je došlo oficialno obvestilo od turške vlade, da pride v kratkem v Beograd turški prestolonaslednik Jusuf Izedin, da vrne kralj Petru poset v Carigradu.

Bolgarsko - srbska carinska zveza.

Sofija, 16. aprila. Ob priliki poseta kralja Ferdinanda v Beogradu se podpiše bolgarsko - srbska carinska zveza.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pastorc.

Poslano.

Mnogostanska poraba. Gotovo ni domaćega zdravlila, katero se da tako mnogostansko porabiti, nego »Moll-o-vo francosko žganje in sol«, ki je takisto bolsti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kako to zdravlilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelini. Steklenica K 1-00. Po poštnem povzetju pošilja to zdravlilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuschlstrasse 9. V zalozah po deželi je zahtevati izrecno MOLL-ov prepart, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 29

Priporočamo našim rodbinam

kolinsko cikorijo.

Svila za neveste

od 1 K 35 vin. meter naprej v vseh barvah. Franko in že ocarinjeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilu Memmberg, Zürich. 3 62

Se dobi povsod!

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Creme

vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Parket, napojen s Cirine,

se nikdar tako ne umaže!

Prosim za 1 stekl. »Cirine«, s katerim sem resnično prav zadovoljna. Tla se nikdar tako hitro ne umažejo, kakor če bi jih mazali z voskom.

Rezno, 14. julija 1903.

Podp. S. Rinecka, podpolk. soproga.

1/2 stekl. K 3-.-, 1/2 stekl. K 1-70. Edini izdelovalec

I. Lorenz & Co., Web (Eger) Češko.

Že stoletja znani

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna

alkalična kislina

kot podpirajoče sredstvo

pri zdravljenju v Karlovi varih,

Marijinih laznih, Franciskovih laznih

vedno sijajno preizkušena.

Nihče več ne godrnja

Čez slabosti in težave,

Ako

FLORIAN

spozna,

ki drži želodec zdrav!

Najboljše krepčilo želodca,

potrebno v vsaki družini hiši!

Ljudska kuharica liter K 2-00.

Kuhinjska kuharica . . . 4-00.

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Ponaredbe kaznive.

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči želodec, odkar rabimo kuhinjsko Florijano kuharico s kuharicem in stankom »Kuhinjska kuharica«. Povemo Vam po izkušnji, poizkusite te tudi, uravnavajo telesno odvajanje in pospešujejo prebavo. 6 štadij polnino prosto samo 4 krona. Izdelovalec same kuharice E. V. Feller v Stahici, Elna trg št. 236 na Hrvatskem.

Darila.

Uporabljiva našega lista so postali:

Za družbo sv. Očca in Matere: Holmanova družba K 10-.-. — Gosp. Jada Holman, restavracija v Škofji Loki, K 15-.-, mesto vama sestri g. Mariji Gaber. — Posojilnica na Bled in okolico K 30-.-. — Odt. Pami Čarov in Štepanja pri Mohorcu K 10-.-, nabraba na odličnosti g. Nagliča. — Med drugimi so tudi prispevali vstati škofjevalni cirilno-todarski knjižni in sicer: Rosnik Frane, Župet Hani in Gabriel Hani. — Skupaj K 550-.-. Hvala lepa! Naslov!

Za obdarbeni sklad družbe sv. Cirila in Matere: Posojilnica na Bled in okolico na Bledu K 50-.-.

Za Trubarjev spomenik: Gospod Luka Svetec, c. kr. n. tar v Litiji K 10-.-.

Za podporne družbe vsehobolcev v Gradcu: Posojilnica na Bled in okolico na Bledu K 20-.-.

Za podporne družbe vsehobolcev v Pragi: Posojilnica na Bled in okolico na Bledu K 20-.-.

Za podporne družbe vsehobolcev na Dunaju: Posojilnica na Bled in okolico na Bledu K 40-.-.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 16. aprila 1910.

Termin.

Pšenica za april 1910. . . . za 50 kg 1269

Pšenica za maj 1910. . . . za 50 kg 1267

Pšenica za oktober 1910. . . . za 50 kg 1080

Rž za april 1910. . . . za 50 kg 832

Koruzna za maj 1910. . . . za 50 kg 587

Oves za april 1910. . . . za 50 kg 698

Ekvivalent.

Vzdržno.

Meteorološko poročilo.

Višina od mornja 8002. Srednji mraz 10720-9 mm

Februar.

Čas opazovanja. Stanje barometra v mm. Temperatura v °C. Vetrovi. Nebo.

15. 2. pop. 727.7 126 sl. svzhod oblačno

9. v. 728.9 11.7 sr. jrah. jasno

16. 7. zj. 729.3 11.2

Srednja včerajšnja temperatura 10.8°, norm. 9.7°. Padavina v 24 urah 0.5 mm.

+

Zalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš iskreno ljubljani soprog in oče, gospod

Andrej Kolar

gostilničar pri »mliškem kamnu«

danes ob 12. opoldne, po dolgotrajnem bolehanju v starosti 64 let, udan višji volji, mirno preminil.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v nedeljo 17. t. m. ob 1/4 4. uri popoldne iz hiše žalosti na sv. Petra cesti št. 23. na pokopališče k sv. Križu.

Posmrtno maše služile se bodo v farni cerkvi sv. Petra. 1353

Bodi mu blag spomin!

V Ljubljani, 15. aprila 1910.

Marija Kolar, roj. Trdin, soproga.

Rosi Kolar, hči.

Brez posebnega obvestila.

Zahvala.

Tem potom izrekamo iskreno zahvalo za obile dokaze srčnega sočutja povodom smrti našega očeta, starega očeta, ozir. strica gospoda

Franca Očko

sprevednika c. kr. priv. juž. železnice v p.

vsem prijateljem in znancem, ki so draga pokojnika spremili k večnemu počitku. 1352

Ljubljana, 15. aprila 1910

Žalujejo ostali.

Zahvala. 1371

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti naše ljubljene matere, gospe

Antonije Jamar roj. Hafner

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo vsem za tolažeče obiske ob dolgotrajni bolezni in zadnje spremstvo, izkazano blagi pokojnici. Posebno se pa zahvaljujemo blagi g. zdravniku dr. Karlu Zakrajšku za njegov požrtvovalni trud in lajšanje bolezni, t. g. mestnemu župniku A. Sinkovcu za tolažila obiske, vsem g. uradnikom za zadnje izkazano ljubav, sl. požarni brambi, kakor vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in drugim, ki so v tako obilnem številu spremili drago nam pokojnico na njen zadnji poti. 1370

V Škofji Loki, 25. aprila 1910.

Žalujejo.

Vojvoda stepan K. B. G.

vabi na

družinski večer

ki ga priredi

v nedeljo, 17. aprila t. l. ob polu osmih zvečer v avni »Narodnega doma«.

Upriži se:

Divji lovec.

Narodna igra v IV. dejanjih. Spisal F. S. Finigar.

Prosto zabava.

Vstopnina 20 v. — Sedelnice tamburisti.

Vrbi se pri pograničnih mizah.

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj 1362

J. Lombar v Zgor. Šiški.

Dobro ohranjen 1369

se radi preselitve

poceni prodaja

na Laskovega t. 2.

I. nadstropje.

pianino

Stanovanje

v pritličju, s 3 sobami in pritliklinami

išče za avgustov termin v okolju Marije Terezije ceste, stranka brez otrok.

Ponudbe pod »št. 1910 brez otrok«

v Ljubljano, poste restante. 1357

Majhna hiša

na Sv. Petra predmestju se zaradi

boleznj 1363

po nizki ceni prodaja.

Vpraša se

v prometni pisarni Petra Matoliča

v Ljubljani, Škofja ulica 10. Telefon 155.

V Ljubljani ali nje neposredni bližini

se išče 1370

Hiša

z gostilniško koncesijo

se radi preselitve

proda po najnižji ceni.

Vpraša se 1364

v prometni pisarni Petra Matoliča

v Ljubljani, Škofja ulica 10. Telefon 155.

V Ljubljani ali nje neposredni bližini

se išče 1370

Proda se 1367

150 centov sena

(detaljne polovice)

na Dolenjskem. — Cena doma cent

5 kron, na kolodvor Brežice postavljeno

6 kron. — Naročila pod »Seno« na

upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

Za 4 tedne na ogled in

na polz-

kušnjo

pošiljam svoja

vozna kolesa

znamka »BOHEMA«.

Sestavni deli in popravila najceneje. —

Ugodni plačilni pogoji.

F. DUŠEK,

tvornica voznih koles, Opčno,

št. 80 na stat. dr. na Češkem.

Ilustr. cenovniki gratis.

Uradno dovoljena, že 15 let obstoja

posredovalnica stanovanj in služb

G. Flux

Gospeska ulica št. 6,

išče nujno:

več pripravljen den in blaga za Ogrsko, kuharice in kuharice za več za Ljubljano in zunaj, blagovna odročila za večje hiše s stanovanji za Ljubljano (brez postrežnega opravila); oženjenega starejšega sobarja (Zimmerwärtter) za graščino, grofovska hiša, 120 K mesečne plače, nadelega preproga ali za hrvatske tla. — Več v pisarni.

Potrebno takoj.

Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor. Poni se za stalni nastoj. 1333

Krščanski potniki

se sprejme za lahko razpečljivo

nabožne predmete.

Schöckel, Dunaj XVIII. B., Theresienstrasse 32. 1360

Voziček

za sedeti, dobro ohranjen,

je na prodaji. 1368

Elizabetna cesta 5, stan. 10.

Boljša 1856

gostilna ali restavracija

se sprejme na račun ali v najem.

Ponudbe pod »R. S. 1000« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Zastonj

in poštne prosto dobi vsak moj glavni

katalog s čez 3000 slikami porabnih in

darilnih predmetov vsake vrste, ki ga na

zahtevo pošljem takoj. — C. in kr. dvorni dobavitelj JAN KONRAD, Most št. 484 (Češko). 34

Enonadstropna vila

na lepem prostoru, 15 minut od mesta

oddaljena, je na prodaji.

Vila je pripravna za dve družini in ima lep vrt. — Kje, pove upravništvo

»Slovenskega Naroda. 1313

Išče se v najem

dobro vpeljana trgovina

z mešanim blagom

v prometnem kraju na Gorenjskem.

Opomba in zaloga se prevzame in odplača po dogovoru. — Ponudbe pod

»Trgovina 1910« na upravništvo

»Slov. Naroda«. 1290

V Ljubljani, Tržaška cesta

št. 33 s stanovanji za 4

stranke, velikim vrtom in

pridatki 1291

Hiša se prodaja.

Resni kupci naj se oglašijo pri Mihaelu Fucu

na Golu pri Vipavi.

Stanovanje

s 4 sobami, kuhinjo in shrambo

Simon Praprotnik,
stolni in polstveni umetnik v Ljubljani, Ljubljana ulica št. 7
priporoča p. a. odjemalcem svojo veliko zalogo
vsakovrstnih omar za led
v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije,
trgovine, delikatesne trgovine itd. — Cena najnižja,
postrežba točna. 1365
Telegrami: Simon Praprotnik, Ljubljana. — Telefon št. 77.

Razpis

za zgradbo novega betonsko-železnega po-
sloplja „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani,
Franciščanska ulica št. 8.

Vrčila se bo pri podpisnem odboru »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani,
Gradišče št. 4
javna pismena ponudbena razprava
dne 25. aprila t. l. ob 12. uri popoldne.

Vsa dela se bodo oddala po izloženih proračunih, detajlnih načrtih in
pogojih samo enemu ponudniku.
Vsi potrebni pripomočki so razgrnjeni v »Učiteljski tiskarni« v urad-
nih urah na vpogled.

Ponudbe, v katerih je enotne cene ter na njih podlagi izračunane skupne
zneske navesti v številkah in besedah, izročiti je do določenega roka zapeča-
tene in opremljene s 5% vadijem, ki ga je določiti po skupnem znesku po
nudbene vsote.

Izrečno se določa, da se na ponudbe, ki bi ne ustrezale povsem raz-
pisanim pogojem, kl bi se pogojno glasile in bile prekasno ali naknadno vlo-
žene, ne bode oziralo.

Podpisani odbor si izrečno pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede
na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo
ponudbeno razpravo

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani,

dne 17. aprila 1910.

K. Wilder s. r.

L. Jelenc s. r.

Imam čisto zapeljivo
se odda samo spretnim gospodom (tudi
kot postranski zaslužek). Vprašanja na
Viljem Smotana, Sehn Ljubljana-
stena. 1334

Preda se takoj
različen žagan les
za mizarstvo
late in deske,
dalje
2 leseni baraki

Vse po nizki ceni. 1317

Kie, pove upravni štvo »Sloven-
skega Naroda«.

Isti samo

čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo

Na prodaj je

v Ljubljani pri Sv. Krištofu, prav tik Dunajske ceste v
Linhartovi ulici, 10 minut od glavne pošte oddaljeno

posestvo

v obsegu okroglo 40000 m², pripravno za stavbišča, oziroma zaradi bližine ko-
lodvora za skladišče, tovarne delavnice itd.
Posestvo obstoji iz dveh velikih parcel; na eni se nahaja pritlična, popol-
noma dobro ohranjena hiša s hlevom in podvojnimi kozolci. Parceli sta raz-
deljeni na 30 stavbišč in se prodaja ali celi ali pa v oddelkih. Posredovalci
so izključeni. Več se izve v gostilni „Mikuževi“ v Kolodvorski
ulici št. 3 v Ljubljani. Pismena vprašanja naj se pošiljajo na naslov:
Ivan Mikuž, deželni računski revident v Ljubljani. 1361

TRUBAR

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
„znamenite Groharjeve slike“
Primoža Trubarja
ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske
hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih
imamo Slovenci.
Cena s pošto K 3.20.
Dobiva se v **Narodni knjigarni**
v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Oddajo s takoj
gostilna,
hiša, pripravna za
trgovino,
žaga,
kleparija in mizarstvo
vse to v jako prometnem kraju.
Kje, pove upravništvo »Slovenskega
Naroda«. 1318

Ženitna ponudba.
Mlad samec s precejšnjim premo-
ženjem, izurjen v gostilničarstvu in
kmetijstvu, se želi seznaniti s 24 do
36 letno deklico, eventualno vdovo v
svrhu ženitve. Prednost imajo one, ki
imajo gostilno ali kmetijo.
Ponudbe naj se pošljejo uprav-
ništvu »Slovenskega Naroda« pod šifro
„Srečna bodočnost“. 1322

Za
spomlad in poletje
priporoča trdka
Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ul. 9
svoje bogato zalogo
izgotovljenih
oblek
za gospode in dečke
ter mične novosti
: v konfekciji za :
: dame in deklice :
Ceniki zastoj in franko.

20 konj. 2 godbi. 45 oseb.
Samo 6 dni!
v Ljubljani
Prvikrat tukaj.
Ni reklamno nego športno, umetniško
vodeno podjetje.
Največji češki
Cirkus Central
pod artistskim vodstvom gosp. A. Klička
s svojimi umetniki prve vrste in konji
najzlahtnejše pasme je dospel semkaj in
priredi v
Lattermannovem drevoredu
v soboto, 16. t. m.
otvoritveno gala predstavo
s senzacionalno, tukaj popolnoma novim sporedom.
Blagajnica se odpre ob 7., začetek točno ob 8. uri zvečer.
Pol ure pred začetkom koncerti cirkusne godbe
Jutri v nedeljo 2 predstavi: ob 4. uri po-
poldne in ob 8. uri zvečer.
Pri popoldanski predstavi isti bogati spored kakor
zvečer.
Cene prostora: Sedež v loži K 2—, zaklopni
sedež K 1-40. I. prostor K 1—, II. prostor 80 vin.,
III. prostor 60 vin., stojšče 40 vin. Otroci pod 10 leti
in vojaki od narednika navzdol plačajo polovico
— V nedeljo zvečer polne cene.
P. a. Ker podajamo same novosti, prosimo, naj se nas ne pri-
merja z manjrednimi podjetji in zagotavljamo, opri na svoje
dolgoletno artistsko poslovanje, vam nuditi nitika polne večere
Z veselo pričakovanjem **podjetništvo.**
Vstopnice se prodajajo ves dan pri cirkuski blagajni. Ob ne-
deljah in praznikih zvečer proste vstopnice nimajo veljave.
Sporedi se dobivajo zvečer pri blagajni.
Kajenje policijsko prepovedano.

Trgovina s
špecerijskim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki.

LJUBLJANA A. ŠARABON LJUBLJANA

glavna zaloga rudninskih vodá.

Na drobno in debelo. Ceniki na razpolago.

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Zaloga
vsakovrstnih semen.

Bodočnost človeštva.

Lord Frederic Treves, dvorni zdravnik angleškega kralja in angleškega prestolonaslednika, ki velja za enega najznamenitejših operaterjev sedanjega časa, je priobčil v znamenitem listu »Nineteenth Century« znanstven članek, v katerem razpravlja o bodočnosti človeškega plemena. Lord Treves izhaja pri svojem razmišljanju s stališča, da se bo človeško telo sčasoma še znatno predurilo in zlasti, da bodo ljudje — izgubili roke. Dandanašnji človek, piše lord Treves, je glede telesnih moči veliko slabši, kakor je bil v onih pradavnih časih, ko je pri svojem delu rabil težko in okorno kamenito orodje. Tisti pračoki so bili veliko agilnejši in veliko močnejši. A to se bo razvijalo še naprej in sicer toliko bolj, kolikor bolj bodo človeško moč nadomestovali stroji. Ljudje se bodo odvadili vsakega težjega fizičnega dela z rokami. Naši dedje so se obdelovali zemljo z motiko, drevesa sekajo tudi še danes s sekirami, a že ne več izključno. Naši predniki so v delavnice vse delali z rokami in niso poznali človeške roke nadomestujočih strojev. Naše stare matere so prale, tkale, sivale in kvačkale z rokami in ustvarile prave umotvore finega ukusa, pričujoče o njih ročni spretnosti in potrpežljivosti. Velik del teh opravil se že izvršuje s stroji in sčasoma bo stroj skoro vsako ročno delo nadomestil. Čevlje in oblačila izdelujejo tudi že stroji, pisalni stroj bo kmalu odpravil pisanje z roko. Celotno kirurgijo ni več treba tolike ročne spretnosti, kakor nekdaj, kajti kloroform in različna antiseptična sredstva dovoljujejo, da operaterju ni treba biti več tako hiter, agilen in spreten kot svoje dni. Ker pa, končuje lord Treves svoja izvajanja, ginevajo kakor pri živalih tako tudi pri ljudeh, oni organi, ki se malo ali nič ne rabijo in so torej postali nepotrebni, se brez dvoma, da bodo vekom stoletij roke silno oslabele in se skrčile in skoro postale nerabne, kakor se je zgodilo s slepičem, ki je samo spomin — pogostoma prav neprijeten spomin na one čase, ko so ljudje še travo jedli in se pasli po travnikih kakor dan danes kravice.

Robespierre in robec.

Maksimilijan Robespierre, strahoviti junak velike francoske revolucije, ki je kralja Ludovika XVI. in kraljico Antoinetto spravil ob glavo, bil vedno z največjo skrbnostjo obvečen. Tudi v dnevi strahovlade, ko se ljudje ostentativno slabo oblačili in mislili, da doprinašajo s tem k okrašanju pravega demokratizma; ko so ljudje bili namenoma umazani in so živeli več ali manj po cigansko, je bil Maksimilijan Robespierre vedno skrbno in korektno, da, jako elegantno opravljen. Pri njem se ni nihče nad tem izpodtikal, ker je vsakdo vedel, da je skoz in skoz nekorumpiran in vsaki zapeljivosti nepristopen človek. Sedaj je prišla na dan posebnost, ki je jako karakteristična za tega moža. Elegantni Robespierre je bil sovražnik robe. Vsekovati se je robec, to se mu je zdelo nedemokratično, to je smatral za posledico prevelike rafiniranosti in za navadno, ki jo je tiranstvo mode vsililo ljudem.

Robespierrova sestra Karlotta je bila svoje dni darovala staremu očetu pariškega pisatelja Luciena Peisa mnogo Robespierreovih papirjev. Med njimi je sedaj Peise iztaknil tudi rokopiis pesmi, ki jo je zložil Robespierre in v kateri grmi zoper porabo robe, češ, da je narava v svoji neskončni modrosti dala človeku za vsekovanje deset prstov in da torej ni treba rabiti robe. Republikanski Rim ni robea poznal, pravi v tej pesmi in bi ne bil videl klenjenih kraljev pred svojimi nogami, ko bi se bil toliko omehkužil, da bi se bil vsekaval v robce. Da, še več. V svoji pesmi pravi:

»Le père des humains, dans ses doigts vigoureux.

Froissant bien mieux que nous son nez souple et docile,

Savait le dégager d'une humeur inutile.

A ko se je ta nasprotnik robea dne 9. termidorja poskusil ustreliti, je v svojem lastnem žepu našel tisti dokaz korupcije in omehkuženosti, proti kateremu je zložil grmečo pesem, namreč robec in si z njim bričal iz rane curlijačo kri.

Draga suknja.

Znani iredentovec, italijanski poslanec Barzilai, ki je menda rodom iz Trsta, je lastnik fraka, ki je skoro gotovo najdražje oblačilo te vrste, kar jih je kdaj prišlo izpod krojaških rok. To se je pa zgodilo na sledeči način: Lansko leto je bil v Londonu kongres mednarodne zveze časnikarjev in tega kongresa se je udeležil tudi Barzilai, ki spada

med edinstvene rimsko časnika. Na programu je bil tudi obisk kraljeve graščine Windsor. Dan ali točno je ročno večer pred tem obiskom je Barzilai izvedel, da se mudi kralj Edvard v Windsoru. Ni bilo dvoma, da bo kralj tuje časnikarje sprejel. A Barzilai, ki je bil vse seboj vzel, kar more človek na takem postopanju rabiti, je bil pozabil doma svoj frak. Sicer je Barzilai po svojem prepričanju republikanec in demokrat, a pred angleškega kralja vendar ni hotel stopiti brez fraka. Ker Barzilai ni zmožen angleškega jezika, je najprej izgubil dve uri časa s tem, da je po Londonu lovil nje-mu znanega italijanskega časnikarja, ki ga je potem peljal h krojaču. Ta je zahteval za frak, ki naj bo čez noč narejen, tisoč frankov. Barzilai ga je po italijansko ozmerjal; hotel je pač napraviti dober vtis na kralja Edvarda ali tisoč frankov v ta namen mu je bilo vendar preveč. Z italijanskim žurnalizmom sta potem poiskala drugega krojača. Ta je bil bolj človeški in je zahteval šeststo frankov. Barzilai je sicer zopet zmerjal, a pomagalo ni nič in ker je čas bežal se je naposled le udal in položil najbrže jako težkega srca šeststo frankov na mizo. Naslednje jutro je bil frak gotov, krasen frak, fino izdelan frak, ki se je Barzilau izbornu prilagal. Mojrsko delo, ki pa tudi velja šeststo frankov je vzdihnil Barzilai, a tolažil se je, da bo pogled angleškega kralja gotovo z zadovoljstvom opazil ta krojaški umotvor, saj je kralj znan kot elegant prve vrste. Na kolodvoru je dobil Barzilai tovaršice, a na svoje začudenje je videl, da nima nobeden fraka. Mislil, da se je zmotil glede dneva izleta v Windsor je vprašal: Kaj se ne peljemo na kraljev grad?

Da v Windsor, je bil odgovor. — Pa vi — ki greste tja v navadni obleki? — Seveda! — Saj nas bo vendar kralj sprejel! — Ne, sprejel nas bo samo grajski zapovednik, kralj nas bo samo pogostil, videli ga pa ne bomo. — Barzilai je skoro omedlel in bil tako jezen, da je plačal nepotrebnih šeststo frankov, da se izleta v Windsor sploh ni udeležil.

Poslano.

Izbera odvajalnih sredstev.

Naravna Franc Jožef-ova grenčica se prikazuje izmed vseh priznanih zdravilnih vod srednje Evrope dokazano kot najbolj bogata na razkrajajočih in odvajajočih solih. Njen vpliv se pokaže tedaj, posebno v nasprotju z umetno soljo, že po zavziku manjših količin (povprečno 1/2 kozarca) z veliko gotovostjo.

»Franc Jožef-ova« grenčica je treba še posebno upoštevati, ker ne slabi črevesa, kakor razni odvajalni praški, tablete, tinkture, skrivna sredstva vsake vrste, kakršnih se poslužujejo lajki v svojo veliko škodo.

Naravna »Franc Jožef-ova« grenčica nudi vsled tega, ker vsebuje obenem dvojno ogljeno-kisli natrij, redko korist, da se lahko rabi dlje časa, ne da bi se prebava motila. Po pravici zavzema tedaj odlično mesto med odvajalnimi sredstvi. 8

20.000 kron lahko 18. avgusta t. l. zadene, kdor kupi za 1 krono srečno dobrodne loterije Centralnega društva c. kr. poštinih adjunktov, poštinih oficijantov in poštinih aspirantov v Avstriji. Loterija ima 1756 dragocenih dobikov in se srečke dobivajo po vseh trafikah in poštinih uradih. (1319)

Zdravilišče Gleichenberg na Štajerskem. Ob vzhodni griči sredi v smrekovem gozdiču leži zdravilišče Gleichenberg, eldorado vseh, ki trpe na obolenih dihalih. Že za časa Rimljanov so sloveli vrelci v Gleichenbergu kot izborni in zdravilni; veliko število odposlanih steklenic pa najbolje priča o doseženih uspehih. Lega zdravilišča je neprekosljivo čarobna. Od gora obdano, je zavaro-vano proti vsem rezkim vetrovom, in ima enakomerno, stalno in milo podnebje. Na skrbno negovanih potih po parku in gozdu se navžijejo gosti, iz vseh delov sveta, svežega in ojačujočega zraka, dehtečega po iglah in ozdrave. Vse balneološke naprave so kar najbolj opremljene in skrbni zdraviliški ravateljstvo vedno z vso vnašo za blagor in udobnost zdraviliških gostov, da jim je prebivanje v Gleichenbergu kolikor mogoče prijetno. Tudi za sezijo, ki se prične 15. maja, se je pripravilo mnogo novega in mnogo se je popravilo. Direkcija zdraviliškega gledališča se je poverila za letošnje sezijo g. M. Lambergu, od mestnega gledališča v Gradcu, ki ne bo igral s svojim skrbno sestavljenim ansamblom samo operet, veseliger in igrokazov, marveč uprizarjal bo tudi ob sobotah kabaretne večere. Na ta način bo skrbjeno, da ostanejo posetniki vedno pri dobri volji in v prijetnem razpoloženju. (1314)

Dobre blago po ceni ali vsa-ka privatna oseba lahko nabavi naravnost iz tvojarskega kraja. Staro-nomirana tvornica za sukno »Sie-gel-Imhof« v Brnu nudi v vsakem osiru največje prednosti. Največja izbira, izborno blago, najnižje ceno ter najkrajše izvršitev tudi majhnih naročil. (601)

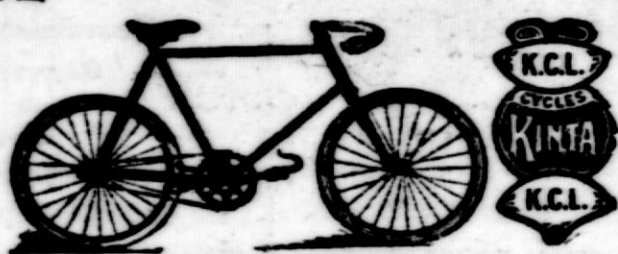
Vsi, ki se čutijo bolne,

zlasti taki, ki jih muči trdovratno telesno zategenost, napenjanje, pu-manjkanje slasti, rabijo z najboljšim uspehom razkra-jajoči čaj, preje Gastlov čaj »Znamka Obelisk« Ta iz najboljših in najbolj zdravi-

vilnih rastlinskih snovi pripravljen čaj, je že 50 let neuprljiv domač pomoček ki po-spešuje prebavo, jači želodec, čisti kri, razkrajja slez in se zlasti dobro obnaša tudi pri odebalelosti. V zavrtkih po 60 vinarjev in 1 krono. Dobiva se v lekarni preje Birnbacher »Pri Obelisku«, Viktor Hauser v Celovcu, Knežji trg. Manj nego 4 male ali 2 velika zavrtika se ne razpošilja. 1102

Edino

zastopstvo znamke

KINTA

je v teku in trpežnosti nedosežno kolo sedanjosti. 1053

Zaloga Puchovih koles.

Kolesa sprejema v popravilo, ema-iliranje in ponikljanje ter

izposojevanje koles.

Zočna, solična in cena izvršitev.

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Pristni kranjski

lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Šaki

pristni angleški za vozove, za pohišva in za pode.

Steklarski klej

(hit) priznana in strokovno preizkušena najboljša

Karbolinej

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

283

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priloga

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, fasadnih, lakov in steklenih izdelkov.

Zahvalite se!

Zastonj

dobite vzorce najmodernejšega damskega blaga za obleke, kostume, krila in bluže, prekrasne angleškega cefirja, voala, platnena blaga in kretona v naravnost neverjetni izbiri. Dalje vzorci platnena in posteljna blaga, belega in barvastega, gradla za moško perilo, šifona itd. itd.

Samo izvrstno blago.

Prosimo za naročitev vzorcev pod natančno navedbo naslova in zahtevnih predmetov. — Največja zaloga in razpošiljalnica modnega blaga na Moravskem

Komenda Janda & Cie.

NIKOLSBURG, Městské náměstí 13.

906

RHEUMA

PROTINI

ISCHIAS

Odprto od 1. aprila do 1. novembra. — 1. septembra do 1. junija 25 % znižanje cene. Niže cene kakor doslej, vključno čas pripravnosti. — 1. septembra do 1. junija 25 % znižanje cene.

Čudoviti zdravilni uspehi. Radioaktivna termalna kopel 35—44 °C

Krapinske Toplice

Zdravljenje s pitjem termalne vode.

Razpošiljalnica termalne vode. Frekvenco 6000 oseb.

Toplice dajo v 24 urah 5.000.000 litrov.

Hrvaško (Hrvaška Švica).

Basni, marmorne, prične kopeli, mahovnjate kopeli, fango, sušarji. — Prospekte in pojasnila daje kopališko ravna- telstvo in kopališki zdravnik dr. Mat.

Pravilni naslov samo: Krapinske Toplice, Hrvaško.

Zdraviliški dom, 200 komp. sob, prekrasen park, terasa, reonon, čitalnica (vsj časopisi), biljardna soba. Stalna vojaška zdravilišna godba, fit, telčen, avtomobilna garaža, posojanje avtomobilov. Na urociho pri kopali- šču ravnanje avtomobilov ali pripravi avtomobil na vsak poljubni kraj.

Na železniški postaji Rogatec (stranska postaja južno- leznične proge Dunaj-Trst) avtomobilski zve- za pri vlaku. Ena uro vožnje. Na železniški postaji Zabok zveze z avtomobilnim omnibusom pri vlakih. Vožnje 20 minut.

Velikansko izber

pomladnih in letnih oblačil

priporoča tvrdka

1157

A. KUNC, Ljubljana

Dvorni trg št. 3.

== Najnižje stalne cene. ==

Prodaja vsled konkurza.

Konkurzna masa Ludovika Remica, trgovca s specerijskim blagom in delikatesami v Ljubljani, Sodnijska ulica št. 4, razpisuje prodajo zaloge blaga, ponudbenim putem.

Cenilna vrednost blaga, ki ga je prodati, znaša glasom inventurnega zapisnika c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani, opr. št. S 2/10/35:

specerijsko blago in delikatese K 1842-24

prodajalniška oprava „ 650.—

kontrolna blagajna „National Cash Register Co Ltd“ „ 650.—

Prodajalniška oprava in kontrolna blagajna se pod inventurno ceno ne prodaste, ker je oboje najbolje ohranjeno in je nabavna cena oprave najmanje 1200 K, blagajne pa 1350 K.

Blago in oprava se zamore ogledati vsaki dan proti poprejšnji opozoriti podpisane upravitelja konkurzne mase, v trgovini Sodnijska ulica št. 4. Blago se bode oddalo najboljšemu ponudniku, kateri ima kupnino po- ravnati tekom 3 dni.

Ponudbe je nasloviti na podpisane upravitelja mase do 20. aprila t. l. dopoldne.

Alojzij Lilleg,

1303

trgovec v Ljubljani, kot upravitelj konk. mase Lud. Remica.

Stezniki

korzet P. D. Bruselj-Pariz

Moderci izdelka najpreve vrste na svetu.

Pristni samo z varstveno znamko P. D.

Edino prodajo korzetov P. D. v Ljubljani ima

Alojzij Persché.

CURSES PD

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu
odino in izključno lastnice tajnosti o pripravljanju
je najuspešnejša želečna grenčica na svetu!
Kontinuirna v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:
J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Stanovanje

obstoje iz dveh event. treh sob s priključki, najraje v sredini mesta ali pa od mesta vsaj ne preoddaljeno, 1866 za letošnji avgustov solilni termin mirna stranka. Reflektira se samo na zračno, suho in svažno stanovanje. 1036
Ponudbe naj se pošiljajo upravi. »St. Naroda« pred 1. majnikom in sicer pod šifro »Stalni najemnik«.

Kontoristinja

katera zna in razume s priprostim ljudstvom kupčijsko govoriti in ki je trdnega zdravja
se sprejme takoj ali konec meseca aprila.
Prosta hrana in stanovanje, plača po dogovoru. 1287
Karel Jelovšek,
c. in kr. dvorni založnik opeke na Vrhniki

Gradsko hranilno društvo

Gradec, Herrengasse 7, II. nadst. 628
Čestni kredit in posojila za razpiranje gradstvom, profesorjem, učiteljem, umirovljenim itd. pod najugodnejšimi pogoji eventualno tudi brez porokov proti enkratnemu poročitvenemu prispevku. Nikakih predstojkov. Prospekte in pojasnila daje za Kranjsko: 4845
J. Kosom, Ljubljana,
Krakovski nasip št. 22

Trgovski učenec

zdrav in krepak, z dobrimi šolskimi spričevali,
se sprejme v večjo trgovino špecerije v Ljubljani. 1306
Pismene ponudbe je poslati v kuvertu, naslovljenem na upravištvo »Slovenskega Naroda« v Ljubljani z dostavkom »Trgovski učenec«.

Hiša s popolnoma opravišeno pekarijo

se pod ugodnimi pogoji takoj proda ali da v najem v Lestah na Gorenjskem.
Hiša je nova, z opeko krita in ima vodovod. — Podrobnosti pri lastniku J. Pretnarju, trgovcu na Bledu.

Nepprimerno

dobre slasti je zrnata kava do polovice zmešana s

Schikovo rženo kavo

Slasna pijača! Velik prihranek!
5 kg ržene kave za K 4.— pošilja franco po povzetju
Mihael Valentin Schik
Dunaj VII/3, Lerchenfelderstrasse št. 67. 3847

Stampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
gravir in izdelovatelj kavičkovih stampilij
Ljubljana, Sv. Petrac. 6.
Ceniki franco.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zaštonj.

Štedilna ognjišča Triumph
za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznane. Priznana tudi kot najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. **Specijaliteta:** štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani znamki. 2506
Tovarna za štedilna ognjišča »Triumph«
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrije.

Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami ter zaprisoženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfve ulice št. 3.
Velika zaloga
juvelov, zlatnine in srebrnine, različnih ur, uhanov, prstanov, verižic in očal itd.
Blago prve vrste. Solidna postrežba. Cene najnižje.

BENZ -ove sesalno-plinske naprave za vsako kurlivo. Več nego 3800 v prometu. 628
-ovi motorji na surovo olje, bencin in razsvetlj. plin
-Diesel motorji najnovejše in preurejene konstrukcije
-lokomobile.
Glavni zastopnik za Kranjsko:
G. Brinšek inž.
tehn. agentura za stroje v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26.

Redka prilika za nakup!
K 44.40 stane
1 kompletna obleka za gospode ali kostum za dame
1 modni površnik " " " raglan ali pražni plašč " "
1 posamezne hlače " " " krilo iz blaga ali za prati " "
1 modni telovnik " " " bluza ali jupon " "
1 klobuk ali slamnik " " " velika modna čepica " "
„Angleško skladišče oblek“,
O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mostni trg 5.

Vinske sode
nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine, izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino, prodaja zadruga
Agro-Merkur
v Ljubljani.
Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek!

UMETNA GNOJILA
kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojitev takoj pri zadrugi
Agro-Merkur
v Ljubljani.

MOKO
otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga
Agro-Merkur
v Ljubljani.

VINO
kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, gorisko, istrijansko, zanesljivo pristno, izborna kapljico dobavlja od 56 litrov naprej zadruga
Agro-Merkur
v Ljubljani.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba
Higijensko gumasto blago za moške. Porabno na leta. K 4-60.
Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.
Higijensko gumasto blago za ženske. (Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pismene znamke) mu pošlje diskretno in poštine prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja
H. AUER
tvornica za gumasto blago.
Dunaj IX, 2, Nussdorferstrasse 3-0.

V Ameriko in Kanado
priprava, cena in zanesljiva vožnja
Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Pannonia 3. maja 1910.
Ultoria 17. maja 1910.
Carpathia 7. junija 1910.
iz Liverpoola: 1515
Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 7. in 28. maja, 18. junija 1910.
Mauretania dne 30. aprila, 21. maja, 11. junija
Pojasnila in vozne karte pri
Andr. Odlesak
v Ljubljani, Slomškovo ulico št. 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III. razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Sukna
In modno blago za obleke
priprava firma
Karel Kocian
tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.
Vzorec franco. 323

Vedno in v vsaki množini je dobiti:
Zarezano strešno opeko prve vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let in opeko za zid
iz lastne nove, moderne opremljene parne opečarne na Viti pri Ljubljani, dalje stavbni kamen za stene in domačega kamneloma v Podpeti, pri
I. KNEZ-U v Ljubljani.

Po svetu.

*** Manj dohodkov — manj reprezentantov.** Francoski škofje so izdali pastirska pisma, v katerih se bavijo z volitvami in z naraščajočim pomanjkanjem duhovščine. V teh pismih razpravljajo tudi o svojih finančnih težavah. Pravzaprav je glavni predmet teh zadnjih pastirskih pism finančni položaj francoskih škofov. Iz teh pism prav jasno odseva, da imajo francoski škofje vedno manj veselja, da bi si pustili striti svojo voljo po raznih cerkvenih služabnikih. Nadškof v Toulousu pripoveduje v svojem pismu, da je malokateri župnik njegove škofije zadovoljen z dohodki, ki mu jih daje njegovi župljani. Večina škofov se pritožuje, da sploh ni mogoče nadomestiti prejšnjih državnih dohodkov. Škof le-manski, čegar škofija je še zelo klerikalna, pravi, da bo moral v najkrajšem času opustiti celo vrsto župnij. Prostovoljni cerkveni davek je vsako leto manjši. Škof v Langresu pravi, da so bili dohodki tako majhni, da ni bilo niti za plačo njegovim duhovnikom. Pravi svet škofije Albi je moral znižati duhovniške plače za 12 odstotkov prejšnje, od države prejemanje plače. Več vikarijatov se je moral opustiti; župnije so se zložile iz dveh v eno samo. In pri vsem tem ni škof dobil od prostovoljnega davka nobenega centima. Mož si je pač v prejšnjih zlatih časih prihranil nekaj tisočakov, tako da mu zdaj tudi brez prostovoljnih doneskov ne bi treba jesti krompirja s kislim soljem. Ta škof tudi priznava, da prispevajo k cerkvenemu davku le najubožnejši sloji. Značilne so odredbe škofa v Turentaise. To je naj-svečnejša škofija na Francoskem. Dokler je država plačevala duhovščino, je dobivala ta škofija letnih 135.000 frankov. Škof uvideva, da velikega zneska ne spravi skupaj njegovih 54.000 cerkvenih podložnikov. Prepričan pa je, da ti ljudje lahko prispevajo vsako leto 81.000 frankov, to je 1 fr. 50 cent. od osebe. Ker je pa zadnje leto dobil mnogo manj, je odredil za družine, ki ne plačajo, sledeče: pri krstu odpade običajno zvonjenje; pri porokah dekoracija cerkve, petje, godba in nagovor; pogrebi se vrše brez zvone-nja z enim samim duhovnikom brez ornata; duhovnik ne pride po mrlica do hiše, in opravi najkrajšo molitev, ki mu je predpisana. Škof pravi, da si drugače ne more pomagati. »Gre za biti ali nebiti vere in krščan-ske pravosti v naši deželi. Prisiljeni smo, uporabiti vsa sredstva, da ome-amo zlo.« Res žalostna slika se nam kaže. Ker ni denarja, bo bog na Francoskem kmalu brez represen-tantov.

*** Ljubezen do staršev pri Kitajcih.** Najvišja zapoved kitajskih moralistov je ljubezen do staršev. Ta zapoved vsebuje v sebi vse, kar je dobro in kar je slabo. V imenu ljubezni do staršev se zahteva najrazličnejše kreposti. Pri Kitajcih velja načelo, da vsak pregrešek kaže na pomanjkanje ljubezni do staršev. Naj si bo slab uradnik, ali nezvest prijatelj, vse se smatra za pomanjkanje ljubezni, kajti s tem se v resnici zali svoje starše. Najvišji na-slov na Kitajskem je: dober sin. Zato so mnogi prejšnji cesarji stavili pred svoje ime besedo »hsiao«, kar pomeni »dober sin«. Zaradi ljubezni do staršev se mnogokrat zahteva upravnih pretrane stvari. Dokler žive starši, se sin ne sme oddaljiti pre-daleč od njih; zlasti ne sme iti v tak kraj, ki je staršem neznan. Zato ima-mi misijonarji velike križe pri razla-ganju o Jezusovem obisku v temp-lju, kajti Kitajci si nikakor ne more misliti, da bi šel 12leten deček brez vednosti svojih staršev v tempel. Prav razaljeni pa so Kitajci, ka-dar slišijo svetopisemske besede: »Mož bo zapustil očeta in mater ter bo šel s svojo ženo; kajti trdno so prepričani, da imajo starši, da celo bratje, več pravice do ljubezni kot pa žena. V njihovih svetih knjigah se neprestano pritožuje, da se ta za-poved tolikokrat krši. »Če si izgubil svojo ženo«, pravijo, »lahko dobiš drugo«. Žena ni krvno sorodna; krv-no sorodstvo pa je Kitajcem nad vse. Skrb za lastno telo, za lastno zdravje, smatra Kitajec za svojo največjo dolžnost zato, ker je njegovo telo del telesa njegovih staršev. Kdor svoje telo zanemari ali poškoduje, rani te-lo svojih staršev. Iz tega izvira ne-erjetna previdnost — in — straho-tenost pri Kitajcih. Nikdar ne bo sel na kako strmo goro, nikdar se ne bo približal brezdnu. Kot profanaci-jo in zasmehovanje staršev bi se smatralo, ako bi se Kitajec pustil operirati ali amputirati. Ko je ležal modri Tsengtsen na smrtni postelji, »poklical« svoje učence ter jim dejal: »Odgnite mi roke in noge.« Ko so mu to storili, je pogledal po svojih rokah in nogah ter vskliknil: »Srečno sem torej ušel nevarnosti (operacije) in lahko mirno umrjem.« Komaj je izgovoril, je že izdihnil svojo blaže-no dušo... Najhuje se pa pregreši

proti staršem, kdor umrje brez otrok. Od tod izvira tako nagla mno-žitev Kitajcev in pa sovraštvo do vsega, kar diši po celibatu. Kdor ni-ma otrok, ga psujejo s »kine hon« (brez potomcev). Ko starši umrjo, traja žalovanje tri leta. To pa zato tako dolgo, ker imajo starši prva tri leta največ truda z otrokom. To triletno žalovanje ima mnogokrat zelo neprijetne posledice v družabnem življenju. Kajti ne samo, da se oni, ki žaluje, poda za tri leta v samotno kočjo imenovano »leang nan«, ampak se tekom teh treh let tudi popolno-ma nič ne briga za prejšnje svoje opravilo. Lahko si torej mislimo, kako zmešnjava napravi tako žalo-vanje, zlasti pri visokih uradnikih. Cesar ima sicer pravico, da oprosti svoje uradnike običajnega triletnega žalovanja, toda s tem si nakopije pri »pravovernih« Kitajcih sovraštvo, česar se ravno tako boji, kakor drugi »po božji milosti« nastali kralji in cesarji.

*** Pepel Bude najden.** Buda, ustanovitelj največje verske družbe je bil, kolikor je zgodovinsko dogma-no, rojen okrog l. 560 pred Kr. Buda je bil brezmadežno spočet, tako za-trjujejo budistični teologi, in sicer na ta način, da je padel z neba kot bel slon v materino telo. Nedavno je an-gleski raziskovalec mr. Cousens na-šel staro relikvijo, o kateri se z vso gotovostjo zatrjuje, da je prah Bu-de, ki je umrl okrog l. 840 pr. Kr. Na svojem potovanju po Indiji je prišel Cousens do nekih gričev, o katerih je takoj slutil, da krijejo pod seboj razvaline kakega budističnega samostana. Začel je razkopava-ti največji grič in res je kmalu pri-šel do dveh popolnoma ohranjenih Budovih podob, napravljenih iz po-sebno trdne gline. Pod podobama se je nahajal mal prostor, pokrit in ob-delan s kamnitimi ploščami. V tem prostoru je našel Cousens surovo ob-delano kamnito omarico, v kateri se je nahajala steklenica podobna svet-la kamnita posodica in dva lonca, napolnjena s peskom. V ti steklenici je bila mala srebrna škatljica, obda-na z nekim rujavim prahom. Ta škatljica je vsebovala še eno okrog-ličasto zlato posodico, v kateri se je našlo le malo prahu. Preiskava pra-hu je dognala, da je to prah sežigane-ga človeškega telesa. Ker se poroča, da so pravoverni Budisti razposlali Budov pepel njegovim privrženecem na devet različnih strani, je Cousens mnenja, da je najdena relikvija Bu-dov pepel.

*** Prvi zdravnik, katerega se zgo-dovina spominja, je bil Egipčan J - em - Hetep,** kar znači: nositelj miru. Živel je približno pred 4500 leti pred Kr. O njegovi slavi priča njegov grob pri piramidah pri Mem-fisu, ki se nahaja tik kraljevih gro-bov. Imel je naslov: mojster misterijev. Po njegovi smrti so ga Egipčani častili kot boga. Njegov spomin se je ohranil med narodom več kot 4000 let. Postavilo se mu je nebroj spome-nikov; mnoge bolnišnice so se imeno-vale po njem. 3000 let po njegovi smrti so ga Grki identificirali s svo-jim Eskulapom, bogom zdrav. 300 let pozneje je pisal egipčanski kralj Atoti o anatomiji in nekaj stoletij pozneje je zopet živilemeitendzdrav-nik, na čegar grobu pri piramidah pri Sahari je vtisnjenih nebroj podob raznih operacij. Dognano je, da je zdravniška umetnost pri Egipčanih stara že 6000 let.

*** Volitve stanejo.** Dosedanji dr-zavni poslanec Flint iz Californije, ki ima okrog pol milijona dolarjev premoženja, izjavlja, da ne kandidira več in da tudi slučajne izvolitve nikakor ne sprejme. Za vzroke nava-ja to, da stane kandidatura ogromne svote, da zahteva izvrševanje poslan-stva v Washingtonu toliko denarja, da bi kljub svojemu polmilijonu pri-šel na beraško palico. Resnica je, da senat Združenih držav postaja nekaj milijonarski klub, kjer se ne gleda na par tisoč dolarjev. V senatu sedi že sedaj nekaj nad 30 multimilijo-narjev in vse kaže, da se bo število kaj kmalu pomnožilo. Nekateri teh milijonar-senatorjev so sledeči: Gug-genheim, Colo. 50.000.000 dol., El-kins, West Virginia 25.000.000 dol., Stephenson, Wisconsin 20.000.000 dol., Warren, Wyoming, Nixon, Ne-vada in Oliver, Pennsylvania po 15.000.000 dol.; Crane, Massachu-setts, Aldrich, Rhode Island, Wetmo-re, Rhode Is. po 10.000.000 dol.; Du-pont, Delaware, Depew, New York, Hughes, Colorado, Kean, New Jer-sey, Newlands, Nevada, Lodge, Mas-sachusetts, Lodge, Massachusetts, Bourne, Oregon in Smoot, Utah po 5.000.000 dol.; Hale, Maine in Root, New York po 3.000.000 dol. Proti tem milijonarjem so avstrijski dr-zavni poslanci pravi reveži.

Slovenoi, kupujte vži-galice v korist družbi sv. Cirila in Metodal

A. KUNST

Velika zaloga obuval
Izstopnega izdelka na damo, gospodo in otroka je vedno na zalogi.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se ohranjajo in zanesljivo. — Pri zunanji naročilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

Fr. P. Zajec
optik, urar in trgovec z zlatarstvom in srebrnino.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Josip Stupica

jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi krasno opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ščine kakor tudi že ohranjene vozove
in konjske nprave.

Ant. Krejči

Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.
priporočam svojo bogato zalogo
najmodernejših, najtinejših

klobukov in čepic.

Prevzema tudi vsa v to vrsto spada-
joča popravila proti najnižji ceni.
Kupuje tudi vsakovrstne kožo div-
jačine in jih najbolje plačuje.
Blago ceno in solidno.

Specialna trgovina

ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Židovska ulica št. 5.
Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiriranje :: ::

lepo posestvo

z enonadstropno hišo s sedmimi sobami, dvema kuhinjama, veliko kletjo in ledenico, ter primernimi gospodarskimi poslopji, tik farne cerkve Sv. Jurij ob Ščavnici, Štajersko. — V hiši se nahaja dobro ideoča gostilna in mesarija. K posestvu spada 14 oralov zemlje, obstoječe iz njiv, sadono-snika, travnikov in gozdov ter mlin na Ščav-nici. — Preda so tudi
velika množina stojetih dreves
v gozdu in mnogo iztesanega lesa. — Na-tančna pojasnila daje lastnica Marija Tratonjak, pošta Sv. Jurij na Ščav-nici, blizu Radgone. 1177

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir. 2815
Kg. sivoga, dobrega, puljenega 2 K; bolj-šega 2-40 K; prima polbelega 280 K; belega 4 K; belega puhačega 510 K; kg. veličinega sne-žnobelega, pulje-nega, 6-40 K. 8 K; kg. puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prvi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje
iz gostonitega rdečega, mo-drega, belega ali rumenega nankinga, per-nica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema zglavicama, 80 cm dlga, 58 cm šir, poljen s novim, sivim, prav stanovitnim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja ali vzame nazaj, za neugaja-joče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco.

S. Benisch, Dešenice št. 767, Šumava.

JANUS

Tvornica vozovnih koles.
3 leta jamstvo.
Prve vrste vozna kolesa s prostim tekom in zavoro na pritisk nazaj od 95 K naprej. Janus prototečna os z zavoro na pritisk nazaj, 1 leto jamstvo, 15 K. Plaste od 4 K naprej, dobre pnevmatike, prima pedali in prima verticele od 3 K naprej. Zvonci od 30 vin. naprej, kolotečen zvo-nec od 1 K. Acetilenske od 2 K naprej, varovalo proti blatu kompletno iz pločevine ali lesa 2 K 20 vin. sedlo, torbe, osi, konusi vseh sistemov v zalogi in poceni.
Lastna popravila, ponikanje in emajliranje.
Zahtevajte bogati glavni katalog 1910 gratis in franco.
Uvozna trgovina za indu-strijo vozil
Max Skutetzky
Dunaj I., Stubenring št. 6.

Max Skutetzky
Dunaj I., Stubenring št. 6.

Seydlin
Najbolje za zoba

Ze izza leta 1888 v prometu:

Bergerjeva med. in higienska mila.
Svarilo pred ponaredbami in pod-taknitvijo drugih znamk.
Označila 1075
Bergerjevo kotransvo mila
Bergerjevo glicerinsvo kotransvo mila
Bergerjevo župlonsvo kotransvo mila
Bergerjevo modro. in higien. mila so za našo trdiko varovana kot besedne znamke, vrhutega pa še z dostavki prista-je in originalne.
Vsak prodajalec, ki za ta edino pristna in z besedno znamko varovana, že izza 40 let preizkušena Bergerjeva mila podtakne druga mila, posega v našo znamčno pravico.

G. Hell & Comp.
Nasla mila nosijo v znak pristnosti tu oddis-njeno varstveno znamko s firmnim podpisom. Prosimo torej, da pazite na obe ti označbi in zahtevate izrecno Bergerjeva mila od
G. Hell & Comp.
Dobiva se v lekarnah in zadevnih trgovinah. Vse strogo ohraniti in hraniti. ::

Enonadstropna hiša
v lepi lepi na Ščavnici
se proda.
Pripravna je za pod-jetnika. Pri hiši je vrt. Naslov v upravnistvu »Slovenskega Naroda«

V našem se odda takoj v Brezicah na Sp. Štajerskem

trgovinski lokal

s kontornjem, enim priročnim lokalom, 2 skladiščema in eno zraven se držečo kletjo in sicer na najboljšem kraju mesta, kjer je že 60 let špecerijska in železniska trgovina. 1288
Pojasnila daje gospa Jeanette Krenklich v Brezicah.

Prostovoljno se proda
radi povečanja drugega obrta dobro ideoča vpeljana

trgovina

z galanterijskim blagom

v mestu. Inventar znaša okoli 10.000 K, za varščino je treba položiti 1000 K. Refektira se le na resne ponudbe. Prednost imajo gg. trg. pomočniki te stroke večji, in ki imajo veselje to stroko en gros voditi naprej. 1273
Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod »Bodočnost« na upravnistvo »Slov. Narod« do 30. aprila t. l.

Vinko Majdič

valjni mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana naj-boljših pšenčnih mok in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšenčnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pe-kovske mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 28
V Ljubljani: Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trzin Gorici, Celovcu, Beljaku, Solcanu, Inomestu, Tri-dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovcu, Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzjaviti: Valjni mlinu, Kranj.

Genjene dame!

Ne obotavljajte se več in prepri-čajte se s poskusom, da **Pilnščekov LANOL** dela in brani krasno in nežno polt. Ako se umivamo z »LA-NOLOM«, ni treba nikakih krem, ki so potrebne pri rabi raznih drugih mil, kajti po svoji sestavi nadomešča popol-no kremo. En ko-mad »LANOLA« prodaja se za 70 vin. v lekarnah, mirodilnicah in tudi v drugih trgovinah. Tudi na deželi dobiva se kdor pa ga hoče neposredno na-ročiti, temu se pošlje po sprejetju v naprej nakazanega zneza pol ducata za K 4-50 ali pa 1 ducat za K 8 franko. Izgotavlja edino

J. PILNŠČEK

Hradec Králové, na Češkem
c. in kr. dvorni zalagatelj, stara češka tovarna toaletnega in pralnega mila, par-fumov, cerkvenih, voščenih in poluvošče-nih sveč, navadnih stearinovih parafino-vih sveč. 1159

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija.
KUPON
metrov 3-10 dolg
za poplne možne oblike (suknja, hlače, telovnik)
Kupon za črno salonsko obleko K 20— dalje blago za povrhnike, turistski loden, svinlate kamgarne itd. razpošilja po tvorniskih cenah kot solidna in po-stena vrlo znana
Zaloga tvornice za sukno
Siegel - Imhof v Brnu
Vzorec gratis in franco.
Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniskem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Zaradi obilnega prometa vedno največja izbira popolnoma svežega blaga. Stalne najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najpogostneje in natančno po vzorcu.

SINGER izvirni stroj na vseh lozljivih delih

ne samo industrijske stroje, nego za vsa živalna dela v ročnici, se lahko dobivajo pri nas.

Pazite na to, da kupujete v naših. Naše prodajalnice opremljene po najnovejši tehnologiji.

SINGER Co. d. d. za živalne stroje.
Kočevje, Glavni trg št. 79.

Ustanovljeno 1862. 775 Telefon št. 984.

Najstarejša tvornica peči in ognjišč

Rudolf Geburth, Dunaj

VII. Kaiserstrasse 71, na ogln Burggasse.

Skladišče štedilnih, kuhalnih in strojnih ognjišč, ognjišč za kavo, kopelnih in trajno-gorilnih peči.

Plinove peči in plinovi kamini.

Specialni katalogi gratis in franko.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.
Ustanovljena leta 1888.

Založnik avstrijskih
zveze državnih
ces. kralj. uradnikov.

2169

Alojzij Večaj v Ljubljani,
Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradan št. 9

prilagojena vsem stavbnim podjetnikom in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najprejznostnih in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najprejznostnih **prstenih peči** različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotske, secesion itd., kakor tudi **štedilnike** in **krušne peči** lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

Edina zaloga Avstr.-ameriška
izvirnih zaloga čevljev
ameriških v Ljubljani
čevljev. poleg kavarne
„pri Slonu“.
Pazite natančno na firmo.

Veletrgovina z železnino

„Merkur“ Peter Majdič
v Celju,
se priporoča za nabavo vseh predmetov železne stroke.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Židovska ul. 7.
puškar

2

prilagojena svojo **velike zaloge** raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, italijanskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno prilagojena ročam lahke treceve in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.

Popravi in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenevnik na zahtevanje zastonj in poštino preste.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofije št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanosti
so z znamko

Cene brez konkurence!

Edina zaloga le pri trdnici

J. Keber
(pri zlatem čevlju)

Ljubljana, Stari trg 9.

Ustanovljeno 1845. Ustanovljeno 1845.

Edini zavod v Ljubljani
za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! z. Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, soli, čista, korenine itd. tudi po Knopu, usne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne mešanice za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine kirurškega obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, voski in pasto za tla itd. — Velika zaloga najfinišnega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojnica sol, soliter, sojan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najnižji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Zagrebski Franck

otporočujemo kot priznane **najboljši** pridatek za kavo!

KONJAK

Gróf Keglevich István Utodai (grofa Štefana Kegleviča nasl.)

Promontor

izključno odlikovan s častnimi diplomami.

Dobiva se povsod!

Zastopnik: **C. MENARDI v Ljubljani.**

Ostanki! Ostanki!

.. Cefirji, kanafasi, inletri, satini, platno, keper, ..

vse pristne barve, stanovitno blago prve vrste, 6-15 m dolgo, v zavrtih po 40 m po 18, 20 in 24 kron do-
bavlja po povzetju solidna krščanska firma

1156

Fran Stonjek, tkalnica, Novo mesto n. M. št. 29 na Češkem.

Najboljši nakup za krošnjarje!

Varstvena znamka: Sidro.

Liniment. Capsici comp.

namestilo za

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolaže in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h, K 1-40 in K 2- se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „sidrom“, potem je vsako prepričan, da je dobil originalni izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Elitina št. 5 nova.

Ante Bačić
Sušak-Reka

priporoča poleg svojega že dobro znanega skladišča vina še tudi svojo na novo in moderno urejeno

tvornico likerija in jesiha, kuhanje in skladišče

.. rakije, slivovke, konjaka, ruma itd. ..

Osobito priporoča svoje specialitete

„Liker Bačić“ (non plus ultra) in „Jadran“

Popolna razprodaja
zaloge s pohištvom
pri trdnici

Puc & drug v ljubljanskem Kolizeju.

Slavno občinstvo se vljudo opozarja, da se je pričela

vsled opustitve trgovine razprodaja zaloge po zelo znižanih cenah.

Zaloga obsega kompletne opreme za spalne in jedilne sobe v različnih slogih, različne kredence, otroške vozičke, likane in hladne omare, postelje, nočne omarice, salonske mizice, košarice za cvetice, raznovrstne likane in z usnjem preoblecene stole, gugalne stole, stojala za cvetice in knjige, otroške postelje, ter razno drugo leseno in železno opremo.

Krasni predmeti, pripravljeni za darila

kakor: slike v okvirjih, preproge, fina zagrinjala, stóri, salonske garniture, predposteljne preproge itd.

Ne zamudite prilike!